

Miljø- og
Fødevareministeriet
Landbrugsstyrelsen

Bæredygtig skovdrift

Vejledning om tilskud til skov med biodiversitetsformål 2020

April 2020

Bæredygtig skovdrift
Vejledning om tilskud til skov med biodiversitets-
formål 2020

Denne vejledning er udarbejdet af
Landbrugsstyrelsen i 2020

Miljø- og Fødevareministeriet
Landbrugsstyrelsen
Nyropsgade 30
1780 København V
Tlf.: 33 95 80 00
E-mail: lbst@lbst.dk
www.lbst.dk

Indhold

1.	Indledning.....	5
1.1	Kort om ordningen om tilskud til skov med biodiversitetsformål.....	5
1.2	Ordningens formål	5
1.3	Hvem kan søge om tilskud til skov med biodiversitetsformål	5
1.4	Vigtige datoer og frister.....	6
1.5	Afsatte midler og finansiering.....	6
1.6	Nyt siden sidst	6
2.	Administration af ordningen.....	7
3.	Hvordan søger du tilskud.....	7
3.1	Arealets indtegning og nøjagtighed	8
3.2	Kvittering for ansøgning.....	9
3.3	Behandling af ansøgninger	9
4.	Hvad kan du få tilskud til?	10
4.1	Skovgræsning inklusiv forberedelse	10
4.2	Ekstensiv skovdrift	10
4.3	Bevaring af træer til naturligt henfald	10
4.4	Naturlige vandstand, inklusiv forundersøgelse	10
4.5	Rydning af uønsket opvækst	10
4.6	Særlig indsats for arter som er beskyttet efter EU's naturbeskyttelsesdirektiver	10
4.7	Tilskud der kan kombineres på samme areal	10
5.	Tilskuddets størrelse.....	11
5.1	Tilskudssatser.....	11
6.	Betingelser, du skal overholde.....	12
6.1	Tilladelser fra offentlige myndigheder og øvrig lovgivning	15
6.2	Tinglysning.....	15
6.3	Fredskovspligt.....	16
6.4	Oplysningspligt	16
6.5	Skiltning	16
6.6	Skiltning med et fysisk skilt	16
6.6.1	Projekter, hvor støtten til projektet ikke overstiger 375.000 kr.	16
6.6.2	Projekter, hvor støtten til projektet overstiger 375.000 kr.....	16
6.6.3	Projekter, hvor støtten til projektet overstiger 3.750.000 kr.....	16
6.6.4	Krav til skiltning i projektperioden ved brug af et fysisk skilt	16
6.6.5	Krav til skiltning i opretholdelsesperioden ved brug af et fysisk skilt	17
6.6.6	Krav til skiltning på erhvervmæssig hjemmeside	17
6.7	Hvor finder I logoer og tekst?.....	18
6.8	I skal dokumentere, at I har skiltet korrekt	18
6.8.1	Dokumentation af korrekt skiltning ved brug af et fysisk skilt	18
6.8.2	Dokumentation af korrekt skiltning for en erhvervmæssig hjemmeside	18
6.9	I kan få nedsat dit tilskud, hvis I ikke skilte korrekt	18

7.	Afgørelse om tilsagn om tilskud eller afslag	19
7.1	Prioritering af ansøgninger.....	19
7.2	Sagsbehandlingstid	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
8.	Anmodning om tilskud	20
8.1	Anmodning om engangstilskud.....	20
8.2	Anmodning om årlige tilskud.....	20
8.3	Tinglysning.....	21
9.	Klageadgang	21
10.	Særligt om opretholdelse af aktiviteter	21
11.	Hvis du vil ændre noget i dit projekt	21
11.1	Forsinkelse	22
12.	Overdragelse af tilsagn	22
13.	Udbetaling af tilskud	23
13.1	Udbetaling af årlige tilskud.....	23
13.2	Udbetaling af engangstilskud - efter faktura.....	23
13.3	Betingelser for udbetaling	24
13.3.1	Krav til betalingsdokumentation	24
13.4	Indberetning af tilskud til SKAT	24
13.5	Administrativ kontrol og besigtigelse.....	24
14.	Nedsættelse og tilbagebetaling af tilskud og bortfald af tilsagn	25
14.1	Udbetaling af engangstilskud.....	25
14.2	Udbetaling af årlige tilskud anmodet via Fællesskemaet	25
15.	Kontrol på stedet	25
15.1	Krydsoverensstemmelse.....	26
16.	Straffebestemmelser og svig	26
16.1	Straffebestemmelser.....	26
16.2	Svindel med tilskudsberettigelse eller brug af tilskud.....	26
16.3	Regler om konfiskation af ulovligt tømmer	27
17.	Force majeure	27
18.	Landbrugsstyrelsens brug af data	27
19.	Lovgrundlag	28
	Bilag 1.Krav til projekter og aktiviteter	29
	Bilag 2.Bilag til ansøgning	34
	Bilag 3.Hjemmehørende træarter	35
	Bilag 4.Uønsket vækst	36
	Bilag 5.Træarter i skovnaturtyperne	37
	Bilag 6.Tilskudssatser og tilskudsberettigede udgifter	38
	Bilag 7.Ordforklaring	40

1. Indledning

1.1 Kort om ordningen om tilskud til skov med biodiversitetsformål

Denne vejledning skal du bruge, når du ønsker at søge om tilskud til skov med biodiversitetsformål. Her finder du oplysninger om tilskudsordningens formål, hvem der kan søge, hvad du kan søge til, hvordan du søger tilskud, om de forskellige betingelser der gælder for at få tilskud og hvordan Landbrugsstyrelsen behandler og kontrollerer din ansøgning. Vejledningen beskriver mulighederne for at søge tilskud til særlig drift af skove med biodiversitetsformål. Tilskudsmulighederne dækker både skov med kortlagte Natura 2000 skovnaturtyper og andre skovområder, der kan give værdifulde levesteder for biodiversiteten.

På styrelsens hjemmeside www.lbst.dk kan du finde flere oplysninger om ordningen, links til at ansøge og vejledning. I vejledningen anvendes en række begreber, som er forklaret nærmere i bilag 1.

1.2 Ordningens formål

Tilskudsordningen er en del af det danske landdistriktsprogram 2014-2020, der har til formål at udvikle landdistrikterne, bl.a. ved at forbedre landbrugets konkurrenceevne, styrke indsatsen for at forbedre klimaet, bruge naturens ressourcer bæredygtigt og skabe en balanceret udvikling i landdistrikterne.

Det primære formål med tilskud til skov med biodiversitetsformål er at bidrage til, at sikre stabile levesteder for de arter, som er tilknyttet skov. Tilskud til skov med biodiversitetsformål er en del af aftalen om Naturpakken. Danmark har en forpligtelse til at beskytte truede dyre- og plantearter og mange af disse arter er knyttet til levesteder i skove. Det er nødvendigt at tage særlige hensyn i skovdriften, for at sikre biodiversiteten i gennem levesteder for særlige arter. I skov med biodiversitetsformål tages de nødvendige hensyn, ved at skabe muligheder for ekstensiv skovdrift, skovgræsning, bevaring af gamle træer og genetablering af naturlig vandstand.

1.3 Hvem kan søge om tilskud til skov med biodiversitetsformål

Tilskudsordningen kan søges af private ejere af skov beliggende i og udenfor Natura 2000-områder samt af kommuner med skov i Natura 2000-områderne.

Tilskuddet kan søges af og ydes til:

- Private ejere af skov. En privat ejer kan både være en person, et selskab, en fond, forening eller lignende. Det er kun den ejer, der står som ejer af skovarealet i Tingbogen eller dokumenteret via skøde, der kan søge om tilskud i henhold til denne tilskudsordning. Hvis skovarealet ejes af flere personer, et selskab, en fond, en forening eller lignende, skal der over for styrelsen udpeges en person, der kan godtgøre at repræsentere hele ejerkredsen.
- Kommuner med skov i Natura 2000-områder. Kommuner kan kun søge tilskud til aktiviteter, der har til formål at sikre de på arealet Natura 2000 udpegede skovnaturtyper.

Skovejeren eller kommunen må ikke i forvejen være forpligtiget overfor offentlig myndighed til aftaler om skov med biodiversitetsformål på de samme arealer.

Der kan ikke søges om tilskud til kriseramte virksomheder, som defineret i EU-retningslinjerne for statsstøtte til landbrugs- og skovbrugssektoren og i landdistrikter 2014-2020.

Tilsagnshaver

Tilsagnshaver er den der:

- søger om tilsagn om tilskud,
- modtager tilsagnet,
- er ansvarlig for, at aktiviteterne gennemføres,
- søger om udbetaling af tilskuddet og
- modtager tilskuddet.

1.4 Vigtige datoer og frister

Styrelsen kan modtage din ansøgning i perioden fra den 1. maj 2020 til den 31. juli 2020. Din ansøgning skal være modtaget i styrelsen senest den 31. juli 2020 kl. 23:59.

Hvis din ansøgning modtages efter ansøgningsfristen, vil den ikke blive behandlet, og den vil ikke blive overført til en eventuel næste ansøgningsrunde.

1.5 Afsatte midler og finansiering

Aktiviteterne finansieres af EU's landdistriktsmidler, og er underlagt EU's regelsæt om udvikling af landdistrikter. Til ansøgningsrunden på ordningen i 2020 er der afsat i alt 18 mio. kr. til skov med biodiversitetsformål.

1.6 Nyt siden sidst

Der er foretaget ændringer i regelsættet siden 2019:

- Udvidelse af træer til naturligt henfald; Optil 25% af de enkelte træer må forsætligt skades.
- Præcision af at stammediameter måles som DBH (diameter i brysthøjde) for enkelt stående træer.
- Hovedtræarten på det enkelte projektareal skal være mindst 50 år, hvis bøg og eg 100 år.
- Opdatering af prioriteringen ved ansøgning, der er nu point tildeling. Natura 2000 og HNV lig med eller over 8 prioriteres fortsat højest. Ved pointlighed prioriteres fredskov før, ikke-fredskov herefter andel naturmæssig værdifuld skov.
- Der er indsat beskrivelser til håndtering af skiltning ved projekter over 375.000 kr.
- Det er blevet præciseret, hvad der indgår i de 30 kr til forberedelse til græsning. Der ydes ikke tilskud til rydning af hegnslinje under rydning af uønsket opvækst, dette indgår i forberedelse af græsning, da der er et loft på 30 kr / m uanset om hegnslinjen ryddes under uønsket opvækst.
- Ved årligt baseret tilsagn er der mulighed for indsendelse af udbetalingsanmodning inden for 3 år.

2. Administration af ordningen

Landbrugsstyrelsen administrerer ordningen og træffer afgørelse om tildeling af tilskud. Landbrugsstyrelsen modtager ansøgninger om tilskud til skov med biodiversitetsformål, prioriterer ansøgningerne og træffer afgørelse om tildeling af tilskud efter høring af kommuner, udbetaler din støtte og kontrollerer dine aktiviteter. Denne vejledning og andre oplysninger om tilskud til skov med biodiversitetsformål findes på styrelsens hjemmeside www.lbst.dk.

Du er velkommen til at kontakte Landbrugsstyrelsens kundecenter, hvis du har spørgsmål på tlf. 33 95 80 00, eller på lbst@lbst.dk.

I det følgende er Landbrugsstyrelsen anført som *styrelsen*.

3. Hvordan søger du tilskud

Procedure for indsendelse af ansøgningskema er beskrevet i ansøgningsblanketten, som kan findes via styrelsens hjemmeside www.lbst.dk. Ansøgningen udfyldes af ejer, eller ejer kan give en konsulent fuldmagt til at udfylde og underskrive ansøgningen. Fuldmagten skal vedlægges ansøgningen.

Hvis du ansøger med dit CPR-nr. opfordres du til at sende din ansøgning med sikker e-mail. Hvis du ikke kan sende med sikker e-mail fra din egen e-mail, kan du sende din ansøgning via din e-boks med vedhæftet ansøgningsblanket og bilag. Du skal adressere din ansøgning via e-boks til Landbrugsstyrelsen og skrive "Ansøgning om Skov med biodiversitetsformål" i såvel emnefeltet og tekstfeltet.

En ansøgning kan kun omfatte arealer indenfor én topografisk sammenhængende skov. En skov opfattes ikke som topografisk sammenhængende, hvis der er en indbyrdes afstand på mere end 50 meter. Adskilte parceller beliggende i samme skov med samme ejer, betragtes dog som én skov.

En ansøgning kan indeholde flere aktiviteter, som ligger indenfor den samme topografisk sammenhængende skov. Skoven kan godt bestå af flere ejendomsnumre. Indtegning af areal på kortbilag og arealopgørelse skal være eksklusiv areal, der ikke kan opnå støtte, fx skovveje og søer.

Ansøgningen skal vedhæftes de bilag, som styrelsen forlanger til brug for sagsbehandlingen, herunder følgende se desuden bilag 2:

- *Indtegning af alle ansøgte aktiviteter i MiljøGIS. Dette gælder aktiviteterne: Areal med ekstensiv skovdrift for gammel eg og bøg hhv. øvrig løv; areal med skovgræsning; areal med naturlig vandstand; areal med træer til naturligt henfald; areal med rydning af uønsket opvækst; og areal med særlig indsats for arter*
- *Oversigtskort, der viser skovens beliggenhed og arealets beliggenhed i skoven (pdf fra MiljøGIS).*
- *Skovkort med angivelse af grøfter*

- *Bevokningsliste*
- *Detailkort der viser det ansøgte areal i hele sin udstrækning (pdf)*. Som baggrundskort skal der anvendes et forårslufffoto uden blade på træerne. Målestoksforholdet skal ligge indenfor intervallet 1:2.000 til 1:5.000.
  - For arealer med kortlagte Natura 2000-skovnaturtyper skal disse fremgå af kortet.
  - For arealer med HNV-skov med score ≥ 8 skal disse fremgå af kortet.
  - For arealer med biotopregistrering i driftsplan, certificering eller lignende, skal disse fremgå af kortet.
  - For ansøgninger, hvor grønne driftsplaner indgår, skal relevante dele af den grønne driftsplan være vedlagt ansøgningen.
- Detailkort med indtegnning af elforsyning, drikkevandsforsyning og markering af hegnslinje samt antal meter hegn for tilskud til forberedelse af skovgræsning.
- Liste med angivelse af træart, diameter og positioner (UTM/EUREF89) for træer til naturligt henfald.
  - De præcise positioner kan efter aftale eftersendes i forbindelse med anmodning om tilskud, hvis registreringen først udføres efter tilsagn er givet. Bemærk, at der efter tilsagnet ikke kan udbetales tilskud til flere eller større træer end ansøgt.
- Specificeret budget (se Tabel 3.1, eksemplet er ikke udtømmende) og ved udgifter over 50.000 kr. skal der indsendes 2 direkte sammenlignelige bindende tilbud fra uafhængige leverandører. I tilbuddene skal de enkelte aktiviteter være prissat særskilt med enhedspriser og omfang. Landbrugsstyrelsen kan dispensere fra kravet om direkte sammenlignelige tilbud, hvis der alene findes én leverandør af den konkrete vare eller tjenesteydelse. Ansøgers begrundelse for kun at vedlægge et tilbud skal fremgå af ansøgningen. Der skal vedlægges budget og tilbud ved ansøgning om tilskud til følgende opgaver:
  - Forberedelse til skovgræsning.
  - Forberedelse af naturlig vandstand.
  - Rydning af uønsket opvækst.
- Kopi af indsendte ansøgninger om eventuelle nødvendige tilladelser og dispensationer fra offentlige myndigheder, samt kvittering for modtagelse, se afsnit 6.1.
- Eventuel fuldmagt til en konsulent.

Tabel 3.1 Eksempel på specificeringsgrad ved forberedelse til græsning

Aktivitet	Enhed	Pris
Hegns pæle	X stk.	X dkk
Hegnstråd	X m.	X dkk
Mande timer	X t.	X dkk
Antal passager	X stk.	X dkk
Rydning med maskine	X ha.	X dkk

3.1 Arealets indtegnning og nøjagtighed

Den enkelte ansøgnings afgrænsning, er defineret som den geografisk sammenhængende skov. Hovedtræarten i de enkelte bevoksninger skal være min 50 år, dog 100 år ved eg og bøg. Der skal skelnes mellem disse ved indtegningen.

Der kan i tilsagnsarealet ikke medtages arealer, hvis egenskaber eller formål ikke understøtter en udvikling af naturmæssigt værdifulde skovarealer. Det kan fx være intensivt dyrkede bevoksninger, befæstede veje, søer eller arealer med friluftsfaciliteter.

Projektarealernes ydre afgrænsning skal følge bevoksningsgrænsen. Så projektarealet kan genkendes på luffoto og genfindes i felten. Indre permanent ubevoksede arealer over 0,01 ha tegnes ud.

Ved forberedelse til græsning anses projektafgrænsningen som hegnslinjen.

Det digitale kort skal indtegnes via MiljøGIS. Indtegningen i MiljøGIS skal være modtaget senest samtidig med indsendelsen af ansøgningen, idet der lukkes for muligheden for at indtegne efter ansøgningsfristen. Bemærk, at det ikke er muligt at indsende GIS-filer med indtegninger pr. mail.

MiljøGIS findes på <https://miljoegis3.mim.dk/spatialmap?profile=privatskovtilskud>.

Vejledning til brug af MiljøGIS findes på: https://miljoegis3.mim.dk/fagtekster/nst/vejledning_miljoegis_maj2018.pdf

I forbindelse med opmåling af areal og tilpasning af polygon skal du være opmærksom på følgende:

1. Indtegningen må ikke gå udover de digitale matrikulære grænser.
2. De enkelte projektarealers afgrænsning skal være tydelige at erkende på luffoto og genfinde på bevoksningsliste og skovkort.
3. Huse, haver, udmatrikulerede veje, bygninger, søer og nåletræsholme over 100 m², skal ikke indtegnes.
4. Indtegningen må ikke overlappe med markblokke.
5. Opmålingen bør foretages med en GPS med datakorrektion, så den opnår en nøjagtighed, hvor arealet kan opmåles med en nøjagtighed på 0,01 ha.
6. Dobbelt indtegnning af polygoner.

Tilskud til ekstensiv skovdrift, skovgræsning og naturlig vandstand er arealbaserede, dvs. at der hvert år i en år-række udbetales støtte på grundlag af arealets størrelse, og det er derfor vigtigt at du indtegner præcis det areal, du søger tilskud til. Hvis der ikke er overensstemmelse mellem det indtegnede areal og det areal du har anført i ansøgningen, vil du få et høringsbrev fra os, hvor du bliver bedt om enten at nedskrive arealet i ansøgningen eller gøre din GIS-indtegning mindre.

Tilskud til rydning af uønsket opvækst, forundersøgelse og fysisk etablering af naturlig vandstand, forberedelse til skovgræsning og særlig indsats for arter er investeringsbaserede, hvilket betyder at der udbetales et engangstilskud.

Tilskud til bevaring af træer til naturligt henfald, indtegnes som hele det område, hvor der udpeges træer til naturligt henfald. Tilsvarende indtegnes den forventede placering og udbredelse af områder med etablering af naturlig vandstand. Den præcise position af træer til henfald og områder med vand kan indtegnes efter at der er givet tilsgagn, men fremsendes ved anmodning om udbetaling af tilskuddet.

Alle træer, hegn mm. skal være let genfindelige i skoven, for at lette driften og opfylde forpligtelserne. Tilskudsarealer skal i ansøgningen og i anmodninger om udbetaling af tilskud være opgjort i hektar med to decimalers nøjagtighed. Bemærk, at ved afrunding til 2 decimaler, rundes der altid ned. Hegnslinjen skal i ansøgningen og anmodningen om udbetaling være opgjort i hele meter.

3.2 Kvittering for ansøgning

Du vil modtage en automatisk kvitteringsmail når styrelsen har modtaget din ansøgning. Hvis du har sendt din ansøgning og ikke modtaget et uddybende kvitteringsbrev med sagsnummer for ansøgningen inden for 6 uger, bør du kontakte styrelsen, for at sikre, at din ansøgning er modtaget i styrelsen.

3.3 Behandling af ansøgninger

Styrelsen kontrollerer, om alle nødvendige oplysninger indgår i ansøgningen, og om arealet overholder støtteberettigelseskriterierne og de forpligtelser, som stilles til tilskuddet. Ved behov for supplerende oplysninger om ansøgningen, vil styrelsen kontakte dig eller din konsulent. Hvis en ansøgning er særlig mangelfuld, kan den ikke behandles, og vil blive returneret til dig uden videre behandling.

Der henvises til afsnit 6.1 for tilladelser fra offentlige myndigheder og øvrig lovgivning.

4. Hvad kan du få tilskud til?

Der gives tilsagn om tilskud til aktiviteter, som bevarer eller fremmer biodiversiteten på bestemte skovarealer. Der er mulighed for at kombinere flere biodiversitetsfremmende aktiviteter (se Tabel 4.1). Tilskudsordningen kan for samme arealer kombineres med tilskudsordningen for privat urørt skov som administreres af Miljøstyrelsen, såfremt de ansøgte aktiviteter understøtter formålet med urørt skov (se Tabel 4.1).

4.1 Skovgræsning inklusiv forberedelse

Du kan søge om arealtilskud til skovgræsning, hvis det konkret vurderes, at arealet har naturmæssigt gavn af græsningsdrift. Tilskud til forberedelse til skovgræsning er kun mulig i kombination med arealtilskud til skovgræsning. Der ydes kun tilskud til nødvendige hegnstyper. Der ydes alene tilskud til rydning af opvækst i hegnslinjen.

4.2 Ekstensiv skovdrift

Du kan søge om arealtilskud til ekstensiv skovdrift, som omfatter naturlig foryngelse, begrænset jordbearbejdning, fremme af karakteristiske og hjemmehørende træarter og bevaring af dødt ved og evt. stævning.

4.3 Bevaring af træer til naturligt henfald

Du kan søge om tilskud til bevaring af 5-20 hjemmehørende træer pr. hektar til naturligt henfald. Træerne skal registreres med GPS-positioner og markeres fysisk, så de kan lokaliseres. Optil 25% af de træer, der indgår i projektet må skades forsætligt, veteraniseres. Maksimalt 50 % af de træer, der ansøges om tilskud til, må stå i de yderste 20 meter af skoven (skovbryn).

4.4 Naturlige vandstand, inklusiv forundersøgelse

Du kan søge om arealtilskud til naturlige vandstand, hvis det konkret vurderes, at arealet har naturmæssigt gavn af hævede vandstand, herunder også tilgrænsende skovarealer, der bliver påvirket af hævet vandstand. Omfanget af påvirkningen skal være dokumenteret i en teknisk forundersøgelse. Du kan søge om tilskud til forundersøgelse og den fysiske etablering af naturlige vandstand.

4.5 Rydning af uønsket opvækst

Du kan søge om tilskud til rydning af uønsket opvækst. Der gives kun tilskud til at bekæmpe arter der optræder invasivt se bilag 5. Arterne skal desuden udgøre en trussel mod Natura 2000 skovnaturtyper eller bevaringsværdige egekrat.

4.6 Særlig indsats for arter som er beskyttet efter EU's naturbeskyttelsesdirektiver

Du kan søge om tilskud til indsatser for Bilag IV arter¹ både i og udenfor Natura 2000-områder, baseret på udtalelser fra relevante myndigheder.

4.7 Tilskud der kan kombineres på samme areal

Tabel 4.1 Kombinationsmuligheder for tilskud baseret på aktiviteter med biodiversitet som formål.

Tilskudsbase- ret aktivitet	Skov- græsning	Ekstensiv skovdrift	Bevaring af træer	Naturlig vandstand	Rydning af uønsket op- vækst	Særlig ind- sats for arter
--------------------------------	-------------------	------------------------	----------------------	-----------------------	------------------------------------	-------------------------------

¹ <http://mst.dk/natur-vand/natur/international-naturbeskyttelse/eu-direktiver/naturbeskyttelsesdirektiver/bilag-iv-arter/>.

Skovgræsning		÷	✓	✓*	✓	✓
Ekstensiv skovdrift			✓	✓*	✓	✓
Bevaring af træer				✓	✓	✓
Naturlig vandstand					✓	✓
Rydning af uønsket opvækst						✓
Urørt skov (anden ordening)	✓*	÷	÷	✓*	✓	✓

* Der kan søges om kompensation af fakturabaserede udgifter, men ikke for tab af indkomst som allerede er dækket af arealtilskud til anden aktivitet.

Der ydes ikke tilskud til aktiviteter der allerede er dækket af lignende tilsagn om tilskud med tilsvarende forpligtelser, for eksempel offentlige tilskud.

Der ydes ikke tilskud til aktiviteter, der er pligt til at foretage i henhold til skovloven, anden lovgivning eller tinglyste servitutter. Det kan eks. være en fredning, en skovlovsaftale eller en beskyttelse af træbevoksede moser efter naturbeskyttelseslovens § 3².

Der ydes ikke fuldt tilskud, hvis styrelsen vurderer, at en eksisterende beskyttelse af arealet delvist kan sidestilles med denne ordening.

Der kan ikke ydes tilskud til aktiviteter med tilskudsberettigede udgifter, der er påbegyndt, inden der er givet tilsagn om tilskud. Dette gælder forberedelse til skovgræsning, forundersøgelse, forberedelse og etablering af naturlig vandstand, rydning af uønsket opvækst og særlig indsats for arter.

5. Tilskuddets størrelse

5.1 Tilskudssatser

Tabel 2. Oversigt over tilskudssatserne for de forskellige tilskudsformer.

Tilskudsberettiget aktivitet	Tilskudssats	Udbetalingsperiode	Opretholdelsesperiode
Skovgræsning	1.480 kr./ha/år	5 år	5 år
Forberedelse til skovgræsning	100 % af de tilskudsberettigede udgifter, dog loft for hegn.	Engangsbetaling	5 år

² Det er i hvert enkelt tilfælde kommunen, der på styrelsens forespørgsel foretager en vurdering af, om et skovareal er omfattet af en beskyttelse efter naturbeskyttelseslovens § 3.

Ekstensiv drift af skov med hjemmehørende træarter			
· Gammel bøg og eg ¹⁾	800 kr./ha/år	20 år	20 år
· Øvrig løv ²⁾	450 kr./ha/år	20 år	20 år
Bevaring af 5-20 træer pr. ha til naturligt henfald med dbh			
> 25 - 50 cm	35 kr./træ/år	20 år	Varig
> 50 - 75 cm	65 kr./træ/år		
> 75 cm, alle træarter udtagen eg	95 kr./træ/år		
> 75 cm, eg	125 kr./træ/år		
Naturlig vandstand	300 kr./ha/år	20 år	Varig
Forberedelse til naturlig vandstand (Forundersøgelse og fysisk etablering)	100 % af tilskudsberettigede udgifter	Engangsbetaling	-
Rydning af uønsket opvækst	100 % af tilskudsberettigede udgifter	Engangsbetaling	5 år
Særlig indsats for arter	100 % af tilskudsberettigede udgifter	Engangsbetaling	5 år

- 1) Eg og bøg ≥ 100 år. Bevoksningens overetage skal have et kronedække på mindst 30 % på tilsagnstidspunktet.
- 2) Eg og bøg < 100 år og øvrige løvskovsbevoksninger

Tilsagn til investeringstilskud (engangstilskud) skal udnyttes inden for 2 år fra tilsagnsdatoen. For tilskud til rydning af uønsket opvækst kan det aftales, at investeringstilskuddet skal udnyttes indenfor 5 år i de tilfælde hvor der stilles vilkår om, at rydningen skal foretages af flere omgange og over flere år. For forberedelse til skovgræsning skal investeringen opretholdes i 5 år fra udbetaling af aktiviteten. Det betyder at hegn skal vedligeholdes, så det fortsat kan holde dyrene inde, ligesom evt. strømforsyning og vandforsyning fortsat skal være til stede.

Der ydes tilskud på op til 100 % til udgifter, der er direkte relateret til aktiviteten. For hegn til forberedelse af skovgræsning ydes der maksimalt tilskud på 30 kr./m inklusiv hegnspassager (eksempelvis færiste og låger), rydning af opvækst i hegnslinje, knusning af stød og eventuelle spændingsforstærkere. Etablering af strømforsyning og vandforsyning regnes separat fra de 30 kr./m. Der skal sikres rimelige priser, og indhentes mindst 2 bindende tilbud på opgaven. I tilbuddene skal de enkelte aktiviteter prissættes særskilt med enhedspriser og omfang. Tilskudsberettigede udgifter fremgår af bilag 7.

Der er fastsat et minimumsbeløb på 10.000 kr. pr. ansøgning, hvorunder der ikke gives tilsagn.

6. Betingelser, du skal overholde

Der er en række betingelser, du skal opfylde, for at kunne opnå tilsagn og/eller bibeholde dit tilsagn, uden at tilskuddet bliver nedsat eller tilsagnet bortfalder. Betingelserne er opdelt i fire kategorier: a) Kriterier for støtteberettigelse, b) forpligtelser, c) andre forpligtelser og d) generelle betingelser.

Manglende overholdelse af betingelserne i de fire kategorier har forskellige konsekvenser for dit tilsagn om tilskud. Se kapitel 20 om *Nedsættelse og tilbagebetaling af tilskud og bortfald af tilsagn*.

a) Kriterierne for støtteberettigelse er følgende:

- Tilsagnsarealet skal være minimum 0,5 hektar.
- Hovedtræarten på det enkelte projektareal skal være mindst 50 år, dog 100 år ved eg og bøg.
- Tilsagnsarealet skal være naturmæssigt værdifuldt skov overvejende bevokset med hjemmehørende træarter (bilag 4).
- Der er eller bliver pålagt fredskovspligt på tilsagnsarealer med tinglysning af naturlig vandstand og træer til naturligt henfald.
- Projektet må ikke være påbegyndt før tilsagnsdato.

Manglende overholdelse af kriterier for støtteberettigelse medfører bortfald af hele dit tilsagn og tilbagebetaling af udbetalt tilskud.

Styrelsen kan også træffe afgørelse om bortfald af tilsagn og tilbagebetaling af tilskud, hvis du har givet urigtige, eller vildledende, eller fortiet oplysninger af betydning for sagens afgørelse.

b) Forpligtelserne er følgende (se yderligere i bilag 1):

Tilskud til skovgræsning inklusiv forberedelse:

- Arealet skal fremstå afgræsset i tilsagnsperioden.
- Afgræsningen skal ske med husdyr og være helårs græsning.
- Der må ikke tilskudsfordres på tilsagnsarealet, og dyrene må ikke kunne tilgå tilskuds fodring udenfor tilsagnsarealet.
- Skoven skal drives som ved tilskud til ekstensiv skovdrift.
- Hegnet skal opsættes og vedligeholdes på en sådan måde, at det opfylder formålet med at de græsende husdyr inde i skovgræsningen i hele tilsagnsperioden.

Tilskud til ekstensiv skovdrift:

- Der skal foretages naturlig foryngelse og undtagelsesvist gentilplantning i etaper.
- Jordbearbejdning må kun foretages i striber eller punktvis på samlet 1/3 af arealet.
- Der må ikke gødskes, anvendes kemisk bekæmpelse eller kalkning.
- Ingen øget afvanding, dog må fungerende grøfter vedligeholdes.
- Karakteristiske og hjemmehørende træarter skal fremmes.
- Dødt ved og træer med hulheder skal bevares.

Tilskud til bevaring af træer til naturligt henfald:

- Der skal bevares 5-20 levende træer pr. hektar til naturligt henfald.
- Maksimalt 50 % af træerne på et ansøgt areal må stå i de yderste 20 m af skoven (skovbryn).
- Træerne skal have en diameter på mindst 25 cm i DBH og skal udgøre en del af kronetaget i bevoksningen.
- Træerne skal være hjemmehørende (se bilag 4) og for Natura 2000-arealer skal de som udgangspunkt være hovedtræarter for skovnaturtypen.
- Træerne må ikke skades tilsigtet. Dog må op til 25 % af træerne i ansøgningen skades forsætteligt.
- Træerne skal registreres med GPS-positioner og markeres fysisk, så de kan genfindes i skoven³.
- Hvis træerne, som skal bevares, falder ned over hegn, stier, veje, fortidsminder og lignende, må de skæres op i nødvendigt omfang for at kunne skubbes/trækkes til side, men alt træ skal efterlades på stedet til naturligt henfald.
- Hvis et træ eller dele af et træ udgør en sikkerhedsrisiko for mennesker eller bygninger, kan træet efter aftale med styrelsen fældes eller beskæres. Det er en betingelse af, at træet efterlades på stedet. Der bør generelt ikke udpeges træer til død og henfald, der vil kunne udgøre en risiko for færdslen på stærkt befærdede veje og stier.
- I tilfælde hvor det af skovejeren vurderes, at et træ/en gren ud til offentlig vej eller sti udgør en akut risiko, kan skovejeren tage telefonisk kontakt til styrelsen og indsende et situationsfoto, som viser fældningsbehov- og omfang. Styrelsen kan give umiddelbar dispensation på baggrund af en vurdering af sagen. Hvis det ikke er muligt at få umiddelbar kontakt til styrelsen kan der søges om efterfølgende lovliggørelse (kapitel 21) mod dokumentation af behovet for et akut indgreb.

³ Træerne kan f.eks. markeres fysisk med ridsning, spraymaling, eller metalskilt (livstræskilt).

Tilskud til naturlig vandstand inklusiv forberedelse:

- Aktiviteten skal helt eller delvist genskabe naturlig vandstand, dvs. hæve vandstanden.
- Tekniske forundersøgelser skal omfatte undersøgelser der beskriver tekniske og biologiske forhold af betydning for etablering af naturlige, hævet vandstand, herunder størrelse af det påvirkede areal, påvirkning af jordbundsforhold, topografi, flora og fauna, og evt. påvirkning af tilgrænsende områder.
- Der må efterfølgende ikke ændres på investerings aktiviteterne, der genskaber den naturlige vandstand. disse skal desuden vedligeholdes så deres funktion opretholdes.

Tilskud til rydning af uønsket opvækst:

- Rydningen skal have til formål, at:
  - bekæmpe opvækst af arter der opføres sig invasivt(bilag 4), der udgør en trussel mod Natura 2000 skovnaturtyper,
  - bekæmpe opvækst af arter der opføre sig invasivt(bilag 4), der udgør en trussel mod bevaringsværdige egekrat,
  - fastholde små lysninger i skoven ved rydning af opvækst⁴.
- Rydning må ikke negativt påvirke skovtilknyttede arter, der er beskyttet efter EU's naturbeskyttelsesdirektiver (Bilag IV-arter)⁵.
- Hvis der forventes opnåelse af en indtægt ved salg af de ryddede effekter, skal dette oplyses i forbindelse med ansøgningen. Nettoindtægten skal fremgå af indberetningen af rydningsaktiviteten.
- Der kan søges om tilskud til rydning af samme areal igen 5 år efter, at der sidst er blevet ydet tilskud til rydning.
- Der ydes ikke tilskud til at bekæmpe arter, som ejer i forvejen har pligt til at bekæmpe.
- Der ydes ikke tilskud til arealer, hvor ejer i forvejen har pligt til at rydde opvækst.

Tilskud til særlig indsats for arter:

- Der gives tilskud til målrettede indsatser for skovtilknyttede arter, som er beskyttet efter EU's naturbeskyttelsesdirektiver (Bilag IV) eller skovtilknyttede arter på den danske rødliste.
- Arternes tilstedeværelse på det ansøgte areal skal kunne dokumenteres med eksempelvis udpegningsgrundlaget for et Natura 2000 område, udtalelse fra en kommune, organisation eller andre med kvalificeret kendskab til arternes levesteder.
- Der kan eksempelvis gives tilskud til veteranisering af træer til gavn for træboende arter, opsætning af redekasser for hasselmus eller flagermus.
- Der gives ikke tilskud til plantning for hasselmus, da dette er dækket af anden ordning⁶.

Styrelsen kan i særlige tilfælde dispensere fra ovenstående under afsnit b om forpligtelser, hvis det fremmer formålet med ordningen, eller det er nødvendigt i forhold til sikkerhed eller sundhed for mennesker, husdyr eller bebyggelse. Der kræves forudgående skriftlig dispensation fra styrelsen.

Der må fortsat gerne drives jagt på arealet, hvis dette er lovligt og tilladt. Arealet skal fortsat være tilgængeligt for offentligheden i overensstemmelse med naturbeskyttelseslovens bestemmelser.

c) Andre forpligtelser kan være følgende:

Styrelsen kan i et tilsagn fastsætte yderligere tilskudsvilkår med henblik på at opfylde til ordningens formål og hensynet til anden lovgivning.

For større ejendomme (over 200 ha for tilsagn hvor der indgår kortlagte Natura 2000 skovnaturtyper og over 100 ha for øvrige arealer) vil der i henhold til Landdistriktsforordningen blive stillet vilkår om, at der foreligger en driftsplan.

---

⁴ Små lysninger i skoven kan være lysåbne skovenge, fortidsminder, småarealer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, skovlovens § 28 eller lignende. Arealerne skal være under tilgroning og ønskes holdt uden eller med spredt træbevoksning af hensyn til arealet som levested.

⁵ <http://mst.dk/natur-vand/natur/international-naturbeskyttelse/eu-direktiver/naturbeskyttelsesdirektiver/bilag-iv-arter/>.

⁶ Tilskudsordning for plantning af buske for at sikre levesteder for hasselmus kan søges via Naturstyrelsens hjemmeside: <http://naturstyrelsen.dk/naturoplevelser/jagt/tilskud/plant-for-hasselmusen/>

Vedrørende ekstensiv skovdrift, kan der eksempelvis stilles vilkår om arealstørrelse for ekstensiv drift samt krav om stævningsdrift.

Vedrørende skovgræsning, kan der eksempelvis stilles vilkår om arealstørrelse, græsningstryk og udbindingsperiode i forhold til ordningen formål.

Vedrørende rydning, kan der eksempelvis stilles vilkår for at yde tilskud til rydning afhængig af lokaliteten og formålet med rydningen på det konkrete areal. Vilkår kan f.eks. være:

- Rydningen skal foretages på et bestemt tidspunkt på året.
- Rydningen skal foretages af flere omgange og over flere år.
- Anvendelse af bestemt metode.
- Efterladelse eller fjernelse af det afskårne materiale fra arealet.

d) De generelle betingelser er følgende:

- Du indsender indberetning om aktivitetens etablering eller igangsættelse inden for den frist, som styrelsen har anført i tilsagnet (senest 2 år efter tilsagnsdatoen).
- Du overholder din oplysningspligt (se nedenstående om oplysningspligt).
- Aktiviteten skal opretholdes, dvs. at aftalen om skov med biodiversitetsformål ikke må ændres, se dog kapitel 15, *Særligt om opretholdelse af aktiviteter*.
- Orienteringspligt overfor styrelsen om forhold der vil have indflydelse på aktiviteter nu og fremover. Det er f.eks. foranstående ejerskifte forud for tinglysning, planlægning eller andre hændelser, der kan have indflydelse på overholdelsen af forpligtelserne.

6.1 Tilladelser fra offentlige myndigheder og øvrig lovgivning

Det er tilsagnshavers ansvar at opnå de nødvendige tilladelser fra offentlige myndigheder inden udbetaling kan finde sted. Et tilsagn om tilskud erstatter således ikke myndighedsbehandlingen af en aktivitet efter gældende lovgivning, eksempelvis planloven, naturbeskyttelsesloven, vandløbsloven, habitatbekendtgørelsen m.v. Dispensationer skal vedhæftes ansøgningen.

Hvis du for sent opdager, at der er behov for en dispensation eller at dispensationssagen ikke er afgjort inden ansøgningsfristen, kan behandling af tilskudssagen og dispensationsansøgningen ske samtidigt. I dette tilfælde skal kopi af dispensationsansøgningen inkl. kortbilag vedhæftes tilskudssagen.

For stævning og skovgræsning vil det kræve dispensation fra skovlovens § 9, nr. 1, hvis mere end 10 % af et fredskovspligtigt areal skal drives med stævning eller skovgræsning. Dispensationsansøgning skal i sådanne tilfælde vedlægges ansøgningen om tilskud, hvorefter der sker samtidig behandling.

Særligt for Natura 2000-områder: I forbindelse med tilskudsaktiviteten 'Ekstensiv skovdrift' skal både stævning og mindre renafdrift ved etapevis gentilplantning anmeldes til Miljøstyrelsen jf. [Anmeldeordning Natura 2000 - fredskovsarealer](#).

Særligt for hensyn til beskyttede og fredede fortidsminder i skov: Plejepligten for fortidsminder tilsesættes ikke ved tilsagn om tilskud. Det præciseres desuden, at muligheden for opskæring og flytning af naturligt henfaldene træer også gælder for henfald af træ på fortidsminder, således at tilskudsordningen ikke forhindrer opfyldelse af plejepligten.

6.2 Tinglysning

Aftaler om træer til naturligt henfald og naturlig vandstand tinglyses på ejendommen. Ved tinglysningen bruges det digitale kort, som er indsendt med ansøgningen, eller senere godkendte ændringer og indberetninger af træpositioner, samt ejeren af ejendommens CPR-nummer eller CVR-nummer. Styrelsen afholder udgifter til tinglysning. Tinglysningen foretages først, når der er anmodet om udbetaling af, 1. årlige udbetaling af tilskuddet.

6.3 Fredskovspligt

Hvis skoven ikke allerede er pålagt fredskovspligt, skal arealer med *tinglyste* aktiviteter (naturlig vandstand og træer til naturligt henfald) pålægges fredskovspligt efter skovlovens § 4. Det betyder, at arealet fremover skal opfylde skovlovens bestemmelser. Fredskovspligten er bindende og det er som udgangspunkt ikke muligt at komme ud af fredskovspligten, selv om tilskud eventuelt opgives eller tilbagebetales. Hvis der er småbiotoper som mindre træbevoksninger, heder, moser, overdrev, ferske enge, fortidsminder og lignende på tilsagnsarealet, skal disse småbiotoper indgå i det fredskovspligtige areal.

6.4 Oplysningspligt

Hvis styrelsen forlanger det, skal du afgive en erklæring til styrelsen om, hvorvidt betingelserne for tilsagn om tilskud fortsat opfyldes.

Du har også pligt til at give styrelsen skriftlig meddelelse om forhold, der kan medføre bortfald af tilsagn, nedsættelse eller tilbagebetaling af tilskuddet. Er du i tvivl om, hvorvidt du har pligt til at oplyse om forhold af betydning for din aktivitet, bør du henvende dig til styrelsen.

Du er pligtig til at fremvise faktura, regnskab m.v. hvis styrelsen forlanger, uanset om der er konstateret en overtrædelse af aftalen.

6.5 Skiltning

Det er et krav i EU-reglerne⁷, at I som modtager af tilskud skal oplyse offentligheden om projekter, der får støtte under LDP. Det kalder vi "skiltning". I skal skilte i hele projektperioden. Der er tre forskellige former for skiltning: skiltning ved brug af et fysisk skilt, skiltning i kommunikations- og informationsmateriale og skiltning på en erhvervsmæssig hjemmeside.

I det følgende kan I læse mere om de forskellige former for skiltning, samt generelle krav til hvornår og hvordan I skal skilte. Til sidst kan I læse om, hvor I kan finde påkrævede logoer og tekst, dokumentation af korrekt skiltning og nedsættelse af jeres tilskud, hvis I ikke skilte korrekt.

6.6 Skiltning med et fysisk skilt

Kravene til skiltning ved brug af et fysisk skilt afhænger af tilskuddets størrelse.

6.6.1 Projekter, hvor støtten til projektet ikke overstiger 375.000 kr.

Hvis den samlede offentlige støtte (både EU og national) ikke overstiger 375.000 kr. er I ikke forpligtiget til at skilte ved brug af et fysisk skilt.

6.6.2 Projekter, hvor støtten til projektet overstiger 375.000 kr.

Hvis den samlede offentlige støtte (både EU og national) overstiger 375.000 kr., er I forpligtiget til at skilte ved brug af et fysisk skilt i projektperioden. Det vil sige fra den dag I får tilsagn, til den dag I modtager slutudbetalingen.

6.6.3 Projekter, hvor støtten til projektet overstiger 3.750.000 kr.

Hvis den samlede offentlige støtte (både EU og national) overstiger 3.750.000 kr., er I forpligtiget til at skilte ved brug af et fysisk skilt i både projektperioden og opretholdelsesperioden. Projektperioden gælder fra den dag I får tilsagn, til den dag I modtager slutudbetalingen. Opretholdelsesperioden fremgår af dit tilsagn, og dækker over en periode efter projektperioden.

6.6.4 Krav til skiltning i projektperioden ved brug af et fysisk skilt

Skiltning i projektperioden (både for tilskud over 375.000 kr. og 3.750.000 kr.) ved brug af et fysisk skilt skal opfylde følgende krav:

- Den Europæiske Unions logo skal fremgå (EU-flaget).

---

⁷ Reglerne om skiltningforpligtelser under Landdistriktsprogrammet fremgår af forordning 808/2014, artikel 13 samt bilag III som ændret ved forordning 2016/669 bilag III.

- Miljø- og Fødevareministeriets logo skal fremgå.
- Andre logoer skal fremgå, hvis ordningen foreskriver dette.
- Følgende tekst skal fremgå: "Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne: Danmark og Europa invester i landdistrikterne".
- Titlen på projektet skal fremgå.
- En kort beskrivelse af projektets formål skal fremgå.
- Informationerne skal udgøre som minimum 25 % af skiltets samlede areal.
- Skiltets størrelse skal som minimum være A3.
- Skiltet må gerne være af midlertidig karakter, fx i form af en plakat.
- Skiltet skal være vind- og vejrbestandigt, især ved udendørs placering.
- Skiltet skal placeres på et sted, der er klart synligt for offentligheden, fx ved indgangen til en bygning. Hvis investeringen, hvortil der gives tilskud, er mobil (fx en radrenser), anbefaler vi, at I placerer skiltet på selve investeringen.

6.6.5 Krav til skiltning i opretholdelsesperioden ved brug af et fysisk skilt

Skiltning i opretholdelsesperioden (kun for tilskud over 3.750.000 kr.) ved brug af et fysisk skilt skal opfylde følgende krav:

- Den Europæiske Unions logo skal fremgå (EU-flaget).
- Miljø- og Fødevareministeriets logo skal fremgå.
- Andre logoer skal fremgå, hvis ordningen foreskriver dette.
- Følgende tekst skal fremgå: "Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne: Danmark og Europa invester i landdistrikterne".
- Titlen på projektet skal fremgå.
- En kort beskrivelse af projektets formål skal fremgå.
- Informationerne skal udgøre som minimum 25 % af skiltets samlede areal.
- Skiltets størrelse skal som minimum være A3.
- Skiltet skal være af permanent karakter, fx i form af en plade eller en tavle.
- Skiltet skal være vind- og vejrbestandigt, især ved udendørs placering.
- Skiltet skal placeres på et sted, der er klart synligt for offentligheden, fx ved indgangen til en bygning. Hvis investeringen, hvortil der gives tilskud, er mobil (fx en radrenser), anbefaler vi, at I placerer skiltet på selve investeringen.
- Skiltet skal være opsat senest tre måneder efter I har modtaget slutudbetalingen (projektperiodens ophør).
- Skiltet skal opretholdes på samme placering i hele opretholdelsesperioden. Opretholdelsesperioden fremgår af jeres tilsagn.

6.6.6 Krav til skiltning på erhvervmæssig hjemmeside

En erhvervmæssig hjemmeside er en hjemmeside med et kommercielt formål – fx salg af kød eller reklame for en gårdbutik i tilknytning til din bedrift. Der er ikke krav om, at I skal have en erhvervmæssig hjemmeside. Hvis der er en direkte sammenhæng mellem projektet, der ydes tilskud til, og den eventuelle erhvervmæssige hjemmeside, er I forpligtet til at skilte. Dette er et krav, uanset tilskuddets størrelse. Det er ligeledes et krav at I skilte i hele projektperioden.

De enkelte kommuners og naturstyrelsens hjemmeside anses som udgangspunkt ikke for at være en erhvervmæssig hjemmeside, da formålet med hjemmesiden er udøvelse af myndighedsvirksomhed. Dog skal offentlige myndigheder informere i overensstemmelse med nedenstående retningslinjer, såfremt der er en omtale af projektet på hjemmesiden. Informationen skal placeres sammen med omtalen af projektet. Det behøver ikke stå på alle sider, eller på forsiden. Dette gælder uanset omfanget af omtalen.

Hvis I har et websted til erhvervmæssig brug, eller informere om projektet på andet medie, hvor der er sammenhæng mellem webstedet og støtten (fx omtale af projektet), skal I i løbet af projektperioden informere på følgende måde:

- Den Europæiske Unions logo skal fremgå (EU-flaget).
- Miljø- og Fødevareministeriets logo skal fremgå.
- Andre logoer skal fremgå, hvis ordningen foreskriver dette.
- Følgende tekst skal fremgå: "Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne: Danmark og Europa investerer i landdistrikterne".
- Titlen på projektet skal fremgå.
- En kort beskrivelse af projektets formål skal fremgå.
- Følgende hyperlink til Kommissionens websted for Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne skal fremgå: [EU-kommissionen, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne](#)
- Informationerne skal udgøre som minimum 25 % af det samlede areal, og placeres på webstedets forside, med mindre det giver bedre mening at placere på en underside.
- Kort beskrivelse af projektet
- EU-logo (samme EU-logo, som angivet i skilteskabelonen)
- Erklæring om at: "Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne: Europa og Danmark investerer i landdistrikterne"

6.7 Hvor finder I logoer og tekst?

I kan finde de påkrævede logoer og tekst samt skilteskabelon under den pågældende ordning i Tilskudsguiden på LBST's hjemmeside ved at følge linket "Krav til information om tilskud" <http://lbt.dk/tvaergaaende/eu-reform-mer/landbrugsreformen-2014-2020/landdistriktsprogrammet-2014-2020/krav-til-information-om-tilskud-skiltning/>

6.8 I skal dokumentere, at I har skiltet korrekt

Når I søger om udbetaling, skal I dokumentere, at I har skiltet korrekt. Kravene for de forskellige typer af skiltning fremgår af nedenstående.

6.8.1 Dokumentation af korrekt skiltning ved brug af et fysisk skilt

I skal indsende dokumentation af skiltningen ved brug af et fysisk skilt i form af to fotos. Det ene skal vise, hvad der står på skiltet, mens det andet skal vise, hvor skiltet er placeret.

Skiltning bliver også kontrolleret i forbindelse med afsyningen. Hvis kontrolløren i forbindelse med afsyningen konstaterer, at der ikke hænger et skilt på bedriften, kan I blive anmodet om at fremvise fotodokumentation i form af de to fotos, som nævnt ovenfor.

6.8.2 Dokumentation af korrekt skiltning for en erhvervsmæssig hjemmeside

I skal indsende dokumentation af skiltningen på en erhvervsmæssig hjemmeside, enten i form af angivelse af websted eller screendumps heraf.

6.9 I kan få nedsat dit tilskud, hvis I ikke skilter korrekt

Hvis I ikke skilter korrekt, nedsætter vi jeres tilskud. Nedsættelsen er 1 procent af det samlede tilskud (EU og nationale midler), som vi udbetaler, dog maks. 50.000 kr. Vi trækker beløbet fra dit tilskud, inden vi udbetaler.

Eksempler på ukorrekt skiltning

- Det fysiske skilt er ikke sat op på et tilstrækkeligt synligt sted
- Teksten er ikke læsbar
- EU-logoet mangler, eller er ikke i mindst A3 format
- Hvis de påkrævede logoer og tekst ikke er på din hjemmeside, er skiltningen heller ikke korrekt

7. Afgørelse om tilsagn om tilskud eller afslag

Når styrelsen har behandlet din ansøgning og truffet beslutning om, hvorvidt du får tilsagn om tilskud eller afslag på din ansøgning, sendes afgørelsen til dig.

Hvis du får tilsagn om tilskud, sender styrelsen et tilsagnsbrev, hvoraf det fremgår, hvad der er gældende for dit tilsagn.

Der kan gives afslag eller delvist afslag til ansøgninger, hvis styrelsen vurderer, at:

- ansøgningen ikke er tilstrækkeligt oplyst.
- ansøgningen ikke lever op til støtteberettigelseskriterierne.
- aktiviteterne ikke kan godkendes af kommunen, herunder en negativ vurdering i forhold til Natura 2000.
- aktiviteterne ikke opnår prioritering i henhold til den økonomiske ramme.

Hvis du får delvist tilsagn om tilskud, indeholder tilsagnet desuden en begrundelse for de dele af ansøgningen, som styrelsen ikke har fundet tilskudsberettiget samt henvisning til lovgrundlag.

Hvis du får afslag på din ansøgning, sender styrelsen et afslagsbrev med en begrundelse med henvisning til lovgrundlaget, der gælder for afslaget.

7.1 Prioritering af ansøgninger

Ansøgninger, der opfylder kriterierne for støtteberettigelse, vil blive prioriteret i forhold til areal med Natura 2000 skovnaturtyper og deres tilstandsklasser, samt arealer med HNV $\geq$ 8 eller biotopregistrerede arealer (se Tabel 7.1).

Indenfor hver kategori i Tabel 7.1 prioriteres ansøgningerne efter areal i faldende rækkefølge.

Ved pointlighed mellem to eller flere ansøgninger prioriteres projekter og aktiviteter på fredskovsarealer forud for ikke-fredskovsarealer. I tilfælde af fortsat pointlighed prioriteres projekter med størst andel naturmæssig værdifuldskov. Ved fortsat lighed prioriteres areal i faldende rækkefølge.

Såfremt en ansøgning efter prioritering ikke kan rummes inden for beløbsrammen, men hvor beløbsrammen ikke er brugt, kan styrelsen give en ansøger tilbud om tilpasning af ansøgning i forhold til den resterende beløbsramme.

Tabel 7.1 Prioriteringspointsystem

Point tildeles ud fra følgende kriterier:	Point
Arealer, som indeholder 50 % eller mere Natura 2000 skovnaturtyper i tilstandsklasse 1 og 2.	6
Arealer, som indeholder 50 % eller mere Natura 2000 skovnaturtyper i tilstandsklasse 3, 4 og 5.	5

Arealer, som indeholder mindre end 50 % Natura 2000 skovnaturtyper i tilstandsklasse 1 og 2.	4
Arealer, som indeholder mindre end 50 % Natura 2000 skovnaturtyper i tilstandsklasse 3, 4 og 5.	3
Skovnaturtyper med kortlagt HNV som har en naturværdiscore på 8 eller mere ifølge HNV-skovkort eller biotopregistrering.	2
Skovnaturtyper med kortlagt HNV som har en naturværdiscore på mindre end 8 ifølge HNV-skovkort.	1

8. Anmodning om tilskud

8.1 Anmodning om engangstilskud

Anmodning om udbetaling af engangstilskud skal ske Landbrugsstyrelsen, Tønder, skovognatur@lbst.dk. Det vil fremgå af tilsagnsbrevet, hvordan der skal anmodes om udbetaling af engangstilskud og hvilke oplysninger, der skal vedlægges anmodningen.

8.2 Anmodning om årlige tilskud

Anmodning om udbetaling af de flerårige rateudbetalte tilskud skal ske via styrelsens Fællesskema. Udbetaling af tilskuddet foretages af styrelsen. Hvis tilsagnshaver ikke er oprettet som bruger i Fællesskemaet skal dette gøres inden Fællesskemaet kan udfyldes. På Styrelsens hjemmeside findes en vejledning til at komme godt i gang med 'Tast selv-service'.

Anmodning om udbetaling i Fællesskemaet skal ske inden for den frist som Styrelsen har anført i tilsagnsbrevet (se **Fejl! Henvisningskilde ikke fundet.**). Anmodning i Fællesskemaet er samtidig erklæringen om, at betingelserne for tilsagnet er overholdt. Hvis betingelserne ikke er overholdt for hele eller dele af tilsagnet, skal du kontakte Styrelsen inden indberetning i Fællesskemaet, så sagen kan berigtiges.

Såfremt anmodning om første udbetaling af et årligt tilskud, ikke er indsendt indenfor fristen fastsat i tilsagnet, afsluttes dagen uden yderligere varsel.

Efter første anmodning skal der hvert år anmodes om udbetaling af tilskud i Fællesskemaet i hele tilsagnets periode. Hvis der et år ikke anmodes om det årlige tilskud i Fællesskemaet, bortfalder den pågældende udbetaling.

Fristen for indsendelse af Fællesskema fremgår af Styrelsens hjemmeside. Hvis fristen overskrides, reduceres årets udbetaling eller bortfalder helt. Vejledning omkring fristoverskridelse, og generelt til anmodning om skovtilsagn findes på Styrelsens hjemmeside.

Bemærk, at Fællesskemaet skal indsendes med den brugerID, der svarer til tilsagnshaver, registreret hos Styrelsen. Dvs. at det skal være samme CVR-nr. eller CPR-nr., der står som tilsagnshaver. Det er ikke muligt at bortforpagte et tilsagn om tilskud.

8.3 Tinglysning

Tinglysningsprocessen for træer til naturligt henfald og etablering af naturlig vandstand igangsættes først, når der er anmodet om udbetaling i Fællesskemaet, med mindre andet fremgår af tilsagnet. Tilskuddet kan ikke udbetales før, der er foretaget tinglysning. Det samme gælder for pålægelse af fredskovspligt.

Se yderligere om tinglysning i kapitel 6.

9. Klageadgang

Afgørelser efter denne bekendtgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet efter reglerne i lovens § 62 og § 63. Klagen skal indgives skriftligt til Landbrugsstyrelsen og skal være indgivet senest 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt.

10. Særligt om opretholdelse af aktiviteter

Aftaler om ændret vandstand og bevaring af træer til naturligt henfald på ejendommen er varige, og vil blive tinglyst på ejendommen. Disse forpligtigelser vil følge ejendommen ved ejerskifte. Aftalerne er først bindende for dig og fremtidige ejere, når du selv har underskrevet tinglysningen og aftalerne er endeligt tinglyst.

Du har pligt til at opretholde aftalen om tilskud til skov med biodiversitetsformål, så længe du anmoder om tilskud på aftalen. Aftaler om forberedelse til skovgræsning og særlig indsats for arter skal opretholdes i mindst 5 år fra udbetaling af aktiviteten.

11. Hvis du vil ændre noget i dit projekt

Inden du anmoder om udbetaling af tilskuddet, kan du søge om ændring af dine aktiviteter.

Landbrugsstyrelsen kan efter skriftlig ansøgning godkende ændringer af et projekt, såfremt ændringen er i overensstemmelse med kravene til projektet, og projektet efter ændringen ville være blevet prioriteret på ansøgnings-tidspunktet. Ansøgning om ændring af et projekt skal godkendes af Landbrugsstyrelsen, inden ændringen må sættes i gang og skal være modtaget i Landbrugsstyrelsen senest to måneder før den dato, hvor projektet senest skal være afsluttet.

Tilsagnsbeløbet kan ikke forhøjes i forbindelse med ændring af et projekt.

Din ansøgning skal indeholde beskrivelse af ændringen, begrundelse for og bemærkninger til ændringen. Ændringer kan medføre, at der skal gennemføres en ny vurdering af tilskudsaftalen. Hvis ændringen medfører, at der

skal rettes i indtegningen af tilskudsarealet, skal du kontakte Landbrugsstyrelsen, Skovognatur@lbst.dk, for at få mulighed for at redigere dine indtegninger.

Alle ændringer skal godkendes af styrelsen, inden du sætter ændringen i gang. Det betyder også, at ændringer ikke kan godkendes med tilbagevirkende kraft. Du skal derfor hele tiden være opmærksom på, om aktiviteter forløber som de skal, eller om du har behov for at søge om en ændring, så ændringerne kan iværksættes fremadrettet efter styrelsens godkendelse.

Styrelsen kan godkende dit ønske om at ændre en aktivitet på betingelse af, at ændringen efter styrelsens vurdering er i overensstemmelse med formålet med tilskudsordningen.

Når din ansøgning om ændring er behandlet og styrelsen har truffet afgørelse, får du meddelelse om den endelige afgørelse.

Når indberetningen er indsendt, må der ikke foretages ændringer i forhold til betingelserne i tilsagnet.

11.1 Forsinkelse

Hvis du ikke kan overholde fristen for igangsætning af en aktivitet, kan du skriftligt ansøge styrelsen om dispensation til forlængelse. Forsinkelser vil oftest skyldes, at den aftalte forberedelse til skovgræsning eller etablering af naturlig vandstand ikke kan nås.

Ansøgning om forlængelse af projektperioden skal være modtaget i Landbrugsstyrelsen senest 10 dage før den dato, hvor projektet senest skal være afsluttet. Ændring af projektets slutdato kan godkendes af Landbrugsstyrelsen, dog ikke ud over den 31. december 2022.

Din ansøgning om forlængelse af indberetningsfristen skal indeholde følgende oplysninger:

- Kort redegørelse for årsagen til, at aktiviteten er forsinket og ikke kan indberettes indenfor fristen i tilsagnsbrevet.
- Angivelse af dato for, hvornår aktiviteten kan indberettes.
- Begrundet redegørelse for, hvordan aktiviteten realistisk kan gennemføres inden for den forlængede periode.

Styrelsen vil på den baggrund vurdere, om der er grundlag for at meddele dispensation til forlængelse af indberetningsfristen

12. Overdragelse af tilsagn

Styrelsen kan efter ansøgning tillade, at tilsagn om tilskud der endnu ikke er indberettet overdrages til en ny ejer af arealet. Den der får overdraget tilsagnet, overtager alle rettigheder og forpligtelser efter tilsagnet.

Ved salg af arealet til en offentlig myndighed eller andre, der ikke opfylder betingelserne for at få tilskud, bortfalder tilsagnet helt. Kommuner kan overtage tilsagn og fortsætte aftalen, hvis kommunen er nye ejere af Natura 2000-tilskudsarealer. Der vil ikke blive stillet krav om tilbagebetaling af de allerede udbetalte tilskud, hvis en ny ejer ikke kan eller ønsker at overtage tilsagnet.

Der skal til brug for ejerskifte udfyldes et skema (ejerskifteerklæring) der kan findes på Landbrugsstyrelsens hjemmeside.

Ansøgning om ændring af tilsagnshaver skal sendes hurtigst muligt og skal være modtaget i styrelsen straks efter den kommende, nye tilsagnshaver har underskrevet skemaet. Styrelsen skal påse rette ejerforhold inden udbetaling. Den nye ejer har først ret til at indberette og modtage udbetalingen, når ejerskifteerklæringen er modtaget og godkendt af styrelsen. Overdragelsen kan ikke godkendes med tilbagevirkende kraft.

Det er vigtigt at bemærke, at der alene gives tilsagn til ejeren. Derfor skal der være overensstemmelse mellem den, der er registreret som tilskudshaver, og den der er ejer iht. Tingbogen (CVR-nr. henholdsvis CPR-nr.).

Ved dødsfald falder tilskudssager, der endnu ikke er indberettet, som udgangspunkt bort. Der accepteres ikke indberetninger fra et dødsbo. Der udbetales kun til et dødsbo, hvis indberetningen er modtaget før dødsdato og den administrative kontrol er udført uden bemærkninger. Hvis der er to eller flere ejere og den ene dør, afventes bobehandlingen, hvorefter der enten er et ejerskifte eller den anden ejer står som ene-ejer af arealet.

13. Udbetaling af tilskud

Tilskuddene efter denne ordning indeholder både årlige tilskud og éngangstilskud, og udbetalingen sker efter to forskellige regelsæt. Disse to forskellige typer er beskrevet i afsnittene nedenfor.

Alle tilskud udbetales til tilsagnshavers NemKonto. Der kan efter konkret aftale foretages transport i tilskud – dvs. udbetalinger på en sag kan omdirigeres til en anden end tilsagnshaver. Kontakt Styrelsen, skovognatur@lbst.dk for nærmere oplysning herom.

Støttemodtagere og støttebeløb vil blive offentliggjort efter reglerne i Landdistriktsforordningen.

Der foretages administrativ kontrol i forbindelse med alle udbetalinger, herunder afsyning af 95% af samtlige aktiviteter med éngangstilskud mens 5 % af aktiviteterne kontrolleres. Det er en betingelse for udbetaling af tilskud, at arealet har været udnyttet efter reglerne i tilsagnet i hele tilsagnsperioden

13.1 Udbetaling af årlige tilskud

For følgende foranstaltninger udbetales tilskuddet årligt:

- Ekstensiv drift af skov med hjemmehørende træarter, herunder skovgræsning
- Bevaring af træer pr. ha til naturligt henfald
- Naturlig vandstand.

Udbetaling af årlige tilskudsrunder sker på baggrund af de årlige anmodninger om tilskud.

13.2 Udbetaling af éngangstilskud - efter faktura

For følgende foranstaltninger udbetales tilskuddet på én gang:

- Rydning af uønsket opvækst
- Etablering af naturlig vandstand (forundersøgelse og fysisk etablering)
- Forberedelse til skovgræsning
- Særlig indsats for arter

Styrelsen udbetaler tilskuddet på grundlag af en opgørelse af de betalte tilskudsberettigede udgifter – se bilag 7. Opgørelsen skal udspecificeres i aktiviteter og omfang, eksempelvis udgiften til opsætning af hegn og rydning i forbindelse med etablering af hegn, udgift til rydning af uønsket opvækst mm. Udgifterne skal kunne dokumenteres og der gives ikke tilskud til en række udgifter, der fremgår af bilag 7.

Eksempel:

Der er givet tilsagn til forberedelse af skovgræsning med 1.000 meter kreaturhegn. Tilsagnet til hegn lyder på i alt 25.000 kr., svarende til det billigste af 2 bindende tilbud på etableringen. Ved anmodning om tilskud fremgår det, at den faktiske længde af hegnet var 900 meter. Tilskuddet bliver derfor reduceret til 22.500 kr. uanset at fakturaen for etableringen er højere. Det fysiske skilt er ikke sat op på et tilstrækkeligt synligt sted

13.3 Betingelser for udbetaling

Det er en betingelse for udbetaling:

- at de nødvendige tilladelser for aktiviteter foreligger
  - at anmodning om udbetaling indeholder de oplysninger og er vedlagt de bilag, som styrelsen forlanger til brug for beregning og udbetaling af tilskud,
  - at alle udgifter er afholdt i overensstemmelse med tilsagn,
  - at alle udgifter er afholdt i perioden mellem tilsagn og frem til den dato, hvor aktiviteten senest skal være afsluttet, med mindre der er tale om udgifter til en eventuel revisorerklæring,
  - at der ikke er afholdt udgifter til aktiviteten, før tilsagnshaver har modtaget tilsagn fra styrelsen, og -
  - at der er foretaget tinglysning af træer til naturligt henfald og etablering af naturlig vandstand
- at alle afholdte udgifter opfylder kravene for betalingsdokumentation se pkt. 14.4.1, Udbetalingsanmodningen med tilhørende originale regnskabsbilag skal være tilgængelig i mindst 5 år fra datoen for udbetaling af tilskud

13.3.1 Krav til betalingsdokumentation

Betalingsdokumentationen skal vise, at en betaling er sket til den leverandør, der har udstedt fakturaen. Betalingsdokumentationen kan være i form af et bilag for bankoverførsel eller oplysninger fra din netbank. Det er vigtigt, at din betalingsdokumentation indeholder nogle specifikke oplysninger, om hvem der har modtaget din betaling.

Betalingsdokumentation skal indeholde:

- Dine bankoplysninger og kontooplysninger
- Dato på betaling
- Betalings ID – fakturaudsteders kontonummer
- Overført beløb

13.4 Indberetning af tilskud til SKAT

Styrelsen indberetter udbetalt tilskud til SKAT. Hvis en ansøger ønsker afklaring om beskatning af et tilskud inden modtagelse af tilskuddet, kan ansøgeren anmode SKAT om at afgive et bindende svar. Det koster et mindre gebyr at få et bindende svar. Læs mere på www.skat.dk. Fradragsregler følger de til enhver tid gældende regler i skattelovgivningen.

13.5 Administrativ kontrol og besigtigelse

Der foretages administrativ kontrol og afsyning i forbindelse med udbetaling, herunder eventuelt kontrol af tilsagnsarealer.

14. Nedsættelse og tilbagebetaling af tilskud og bortfald af tilsagn

Manglende overholdelse af forpligtelser kan medføre nedsættelse og tilbagebetaling af tilskuddet og kan betyde bortfald af et tilsagn. Hvis det viser sig, at støttemodtager har afgivet urigtige eller vildledende oplysninger eller der foreligger andre forhold, der gør, at tilsagn og/eller udbetaling af tilskud er sket på et forkert grundlag, kan styrelsen kræve tilskud helt eller delvist tilbagebetalt eller lade tilsagn helt eller delvist bortfalde. Overtrædelse af bekendtgørelsen kan medføre straf.

14.1 Udbetaling af engangstilskud

Hvis det beløb, du anmoder om via din indberetning, eller har fået udbetalt, overstiger det beløb, du er berettiget til med under 10 %, udbetaler styrelsen det beløb, som du er berettiget til, eller kræver det uberettigede beløb tilbage, hvis alle øvrige betingelser er opfyldt. Hvis det beløb, du anmoder om via din indberetning, eller har fået udbetalt, overstiger det beløb, du er berettiget til, med 10 % eller mere, pålægges yderligere en sanktion på forskellen mellem det beløb, du anmoder om, eller har fået udbetalt, og det beløb du er berettiget til. I tilfælde, hvor det støtteberettigede areal nedsættes i et omfang, hvor arealet ikke længere opfylder støtteberettigelseskriterierne, bortfalder tilsagnet i sin helhed og det udbetalte tilskud skal tilbagebetales.

14.2 Udbetaling af årlige tilskud anmodet via Fællesskemaet

Hvis det areal, du anmoder om udbetaling til via din indberetning i Fællesskemaet, eller har fået udbetalt, overstiger det areal du er berettiget til med under 3 %, udbetaler styrelsen det beløb, som du er berettiget til, eller kræver det uberettigede beløb tilbagebetalt. Hvis forskellen er mellem 3 % og 20 % pålægges en sanktion på 2 gange forskellen udover nedsættelsen. Hvis fejlen er større end 20 % ydes der ikke tilskud for året. Hvis fejlen er større end 50 % ydes der ikke tilskud for året og der pålægges yderligere en sanktion svarende til forskellen. Hvis forpligtelserne ikke er overholdt nedsættes tilsagnet med en nedsættelsesprocent afhængig af en vurdering af overtrædelsernes varighed og hyppighed. En overtrædelse skal ses i forhold til formålet med forpligtelsen.

For årlige tilskud gælder desuden særlige skærpede regler, hvis der for alle ansøgers støtteansøgninger det pågældende år, er alvorlige fejl.

Det gælder for alle typer tilskud, at for meget udbetalt beløb kan forrentes fra brevdatoen for underretning om afgørelsen om tilbagebetaling med den rentesats, der er fastsat i renteloven. Der beregnes ikke rente, hvis beløbet betales inden den frist, der er angivet i afgørelsen.

15. Afsyning og kontrol på stedet

Styrelsen foretager afsyninger og kontrol på stedet i forbindelse med administration af ordningen. Den fysiske kontrol samt efterfølgende kontrol udføres i opretholdelsesperioden.

Styrelsen kan til brug for kontrollen indhente oplysninger fra andre offentlige myndigheder i nødvendigt omfang i overensstemmelse med § 9 i landdistriktsfondsloven.

For at kunne gennemføre kontrollen har styrelsen eller andre personer med bemyndigelse dertil, mod behørig legitimation og uden retskendelse adgang til lokaliteter, der ejes eller drives af dig som tilsagnshaver.

Du skal yde den nødvendige vejledning og hjælp ved kontrollens gennemførelse. Du skal sikre, at kontrolmyndigheden har adgang til tilsagnsarealet i forbindelse med kontrol.

Du vil som udgangspunkt blive kontaktet forud for et kontrolbesøg der kan dog forekomme uvarslet kontrol.

15.1 Krydsoverensstemmelse

Krydsoverensstemmelse betyder, at støttemodtager skal overholde en række krav til miljø, sundhed, dyrevelfærd og god landbrugsmæssig stand for at få udbetalt tilskud uden nedsættelse. Alle krydsoverensstemmelseskrav skal overholdes for hele ejendommen (hele CVR-/CPR nummeret) med tilsagn om tilskud til miljøvenligt skovbrug under landdistriktsprogrammet.

En overtrædelse af krydsoverensstemmelseskrav som følge af ikke-landbrugsaktiviteter, der konstateres på arealer, hvortil der er udbetalt tilskud til miljøvenligt skovbrug, kan føre til reduktion i de udbetalte tilskud under landdistriktsprogrammet, men ikke i øvrige tilskud under de direkte støtteordninger, fx enkeltbetalingsordningen

En overtrædelse af krydsoverensstemmelseskrav som følge af landbrugsaktiviteter, der konstateres på arealer i skov, uanset om der er udbetalt tilskud til skov eller ej, kan føre til en reduktion i tilskud efter de direkte støtteordninger. Hvis der samtidig er ansøgt om tilskud til skov på arealet, kan der derudover ske en reduktion i de modtagne tilskud under landdistriktsprogrammet.

Læs mere om krydsoverensstemmelse, herunder reglerne for reduktion i støtte, i vejledning om krydsoverensstemmelse og vejledning om kontrol med krydsoverensstemmelse, som findes på styrelsens hjemmeside www.lbst.dk under landbrug

16. Straffebestemmelser og svig

16.1 Straffebestemmelser

Hvis reglerne i bekendtgørelsen om tilskud til skov med biodiversitetsformål ikke overholdes, kan du efter § 12, stk. 1, i Landdistriktsfondsloven straffes med bøde. Der kan pålægges selskaber mv. (juridiske personer) straffeansvar efter reglerne i straffelovens kapitel 5.

16.2 Svindel med tilskudsberettigelse eller brug af tilskud

Styrelsen kontrollerer ansøgninger om tilskud for svig. 'Svig' er den betegnelse, EU-kommissionen bruger for bevidst misbrug af EU-midler.

Svig defineres i denne sammenhæng som en forsætlig handling, der påvirker retten til tilskud eller omfanget af tilskud. Det kan være ukorrekte erklæringer eller dokumenter, tilsidesættelse af en oplysningspligt eller anvendelse af midler eller investeringer til andet formål, end de var bevilget til.

Omgåelse af betingelserne for tilskud, herunder når ansøgeren kunstigt opdeler sin virksomhed eller bedrift for at få adgang til tilskud, betragtes også som svig. Svig medfører, at tilskuddet helt eller delvist bortfalder og kan desuden medføre udelukkelse fra mulighed for tilskud⁸, bøde eller i alvorlige tilfælde fængselsstraf⁹.

16.3 Regler om konfiskation af ulovligt tømmer

Salg af træ fra tilsagnsarealet, som er en overtrædelse af tinglysningen om træer til naturligt henfald er ulovligt. Træet vil blive beslaglagt i overensstemmelse med bekendtgørelse nr. 849 af 27. juni 2016, om handel med træ og træprodukter med henblik på bekæmpelse af handel med ulovligt fældet træ.

17. Force majeure

Styrelsen kan anerkende tilfælde af force majeure og andre ekstraordinære omstændigheder, der forhindrer dig i at gennemføre aktiviteter i overensstemmelse med tilsagnet. I sådanne tilfælde medfører det ikke bortfald af tilsagn og tilbagebetaling af tilskud.

Force majeure og andre ekstraordinære omstændigheder kan navnlig anerkendes i følgende tilfælde:

- En alvorlig naturkatastrofe, der i væsentlig grad berører tilsagnsarealet.
- Ekspropriation af hele eller en væsentlig del af tilsagnsarealet, hvis ekspropriationen ikke kunne forudses på dagen for indgivelse af ansøgningen.

Styrelsen kan i ganske særlige tilfælde godkende andre omstændigheder end de ovennævnte som force majeure eller andre ekstraordinære omstændigheder.

Styrelsen kan i forbindelse med behandlingen af spørgsmålet anmode om yderligere information. Hvis styrelsen ikke modtager det anmodede materiale, vil der blive truffet afgørelse om anerkendelse af force majeure eller andre ekstraordinære omstændigheder på det forelæggende grundlag.

Det er en betingelse for anerkendelse af force majeure eller andre ekstraordinære omstændigheder i konkrete tilfælde, at de indtrufne begivenheder forhindrer dig i at opfylde dine forpligtelser, og at du ikke, ved en forholds-mæssig indsats, kunne have sikret dig herimod.

18. Landbrugsstyrelsens brug af data

Oplysninger om aktiviteter vil blive brugt af styrelsen til sagsbehandling, administration, tilskudsudbetaling og kontrol.

Styrelsen har i forbindelse med kontrol mulighed for at indhente oplysninger hos andre offentlige myndigheder i fornødent omfang, herunder med henblik på samkøring og sammenstilling af oplysningerne. Behandlingen af oplysningerne vil ske i overensstemmelse med persondatalovens regler. Oplysninger vil kun blive indhentet i det omfang, det er relevant for den konkrete afgørelse.

Styrelsen er dataansvarlige, og oplysninger om aktiviteter vil blive brugt til bl.a. sagsbehandling, administration, tilskudsudbetaling og kontrol. Derfor skal du være opmærksom på følgende:

⁸ Artikel 64, stk. 4, litra d, i Rådets Forordning (EF), nr. 1306/2013.

⁹ Straffelovens § 289a.

- Oplysningerne kan behandles af danske og europæiske revisions- og undersøgelsesorganer. Endvidere kan de blive brugt til statistik, forskning, planlægning og evaluering
- Oplysninger om tilskudsmodtagere og tilskudsbeløb vil blive offentliggjort af Landbrugsstyrelsen på deres hjemmeside.
- Alle kan anmode om aktindsigt i sager, der behandles af den offentlige forvaltning efter offentlighedsloven. Der er kun få oplysninger/dokumenter, som er undtaget fra pligten til udlevering efter offentlighedsloven.
- I forbindelse med sagsbehandling af tilsagn, kan Landbrugsstyrelsen anmode Miljøstyrelsen om høringssvar for forhold der vedrører skovloven. Miljøstyrelsen vil i den forbindelse få adgang til ansøgningens samlede materiale, med henblik på en helhedsvurdering af det ansøgte i forhold til Skovlovens bestemmelser.

Efter Persondataloven har du mulighed for:

- at anmode om indsigt i, hvilke oplysninger, der behandles i forbindelse med aktiviteter, jf. persondataforordningens art. 15.
- at kræve at få rettet, slettet eller blokeret oplysninger, der er urigtige eller vildledende, eller på anden måde er behandlet i strid med lovgivningen, jf. persondataforordningens art 16 og 17.

19. Lovgrundlag

De gældende regler for tilskud til skov med biodiversitetsformål fremgår af:

- Lov om landdistriktsfonden, lovbekendtgørelse nr. 114 af 6. februar 2020.
- Bekendtgørelse om tilskud til skov med biodiversitetsformål, **bekendtgørelse nr. 538 af 2. maj 2019**
- Lov om skove (skovloven), lov nr. 315 af 28. marts 2019.
- Lov om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesloven) lov nr. 502 af 23. maj 2018.
- Lov om offentlighed i forvaltningen (offentlighedsloven), lov nr. 145 af 24. februar 2020.
- Straffeloven, lovbekendtgørelse nr. 976 af 17. september 2019.
- Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1305/2013 af 17. december 2013 om støtte til udvikling af Landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL).
- Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 807/2014 af 11. marts 2014 om supplerende bestemmelser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1305/ 2013 om støtte til udvikling af Landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL) og om indførelse af overgangsbestemmelser
- Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 808/2014 af 17. juli 2014 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af Europaparlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1305/ 2013 om støtte til udvikling af Landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL)
- Europaparlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1306/ 2013 af 17. december 2013 om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik
- Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 640/2014 af 11. marts 2014 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1306/ 2013 for så vidt angår det integrerede forvaltnings- og kontrolsystem, betingelserne for afslag eller tilbagetrækning af betalinger og administrative sanktioner vedrørende direkte betalinger, støtte til udvikling af landdistrikterne og krydsoverensstemmelse.
- Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 809/2014 af 17. juli 2014 om gennemførelsesbestemmelser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1306/ 2013 for så vidt angår det integrerede forvaltnings- og kontrolsystem, foranstaltninger til udvikling af landdistrikterne og krydsoverensstemmelse.
- Europaparlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016, om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (generel forordning om databeskyttelse).
- Danmarks landdistriktsprogram for perioden 2014-2020.

Bilag 1. Krav til projekter og aktiviteter

Punkt A

Grundkrav til alle projekter og aktiviteter

Grundkrav	<p>Projektarealet skal bestå af naturmæssigt værdifuld skov</p> <p>Projektarealet skal overvejende være bevokset med hjemmehørende træarter omfattet af bilag 3.</p> <p>Projektarealet er minimum 0,5 ha</p> <p>Projektarealet må ikke indeholde huse, haver eller veje.</p> <p>Hovedtræarten på det enkelte projektareal skal være mindst 50 år gammel. Såfremt hovedtræarten på det enkelte projektareal er eg og bøg, skal den være mindst 100 år gammel.</p>
-----------	--

Punkt B

Forpligtelser ved tilskud til Forberedelse til skovgræsning

Forberedelse til skovgræsning	<p>Hegnet skal opsættes og vedligeholdes på en sådan måde, at det opfylder formålet med at holde græssende husdyr inde i skovgræsningen i hele tilsagnsperioden.</p> <p>Der ydes kun tilskud til nødvendige hegnstyper.</p>
-------------------------------	---

Punkt C

Skovgræsning

Krav til græsning	<p>Afgræsningen skal ske som helårsgræsning med husdyr. Ved husdyr forstås i denne bekendtgørelse kvæg, herunder bison, får og heste. Svin og geder kan undtagelsesvis anvendes, såfremt det vil fremme biodiversiteten på arealet.</p> <p>Racer som anvendes til helårsgræsning skal overholde Fødevarestyrelsens regler for udegående dyr.</p> <p>Der må ikke tilskudsfodres på arealet, og dyrene må ikke kunne tilgå tilskudsfoder uden for tilsagnsarealet.</p> <p>Arealet skal fremstå afgræsset i tilsagnsperioden. Helårsgræsningen skal foretages kontinuerligt, men kan for en periode afbrydes af dyreværns-mæssige årsager, fx i perioder hvor føde ikke er tilgængelig på arealet.</p>
-------------------	---

Krav til skovdrift	Skoven skal drives som ved tilskud til ekstensiv skovdrift efter forpligtelserne i dette bilags punkt D
--------------------	---

Punkt D

Forpligtelser ved tilskud til ekstensiv skovdrift.

Naturlig foryngelse eller etapevis genplantning	<p>Ved foryngelse skal der anvendes en naturlig foryngelse. Herved forstås foryngelse baseret på naturligt frøfald. Der må foretages supplerende såning eller plantning de steder, hvor den naturlige foryngelse ikke indfinder sig efter ca. 2 år. Såningen eller plantningen skal foretages med hovedtræarterne i den oprindelige bevoksning med evt. op til 10 % indblanding af øvrige hjemmehørende træ- og buskarter jf. bilag 3.</p> <p>Hvis det efter styrelsens vurdering ikke er muligt at forynge en konkret bevoksning i en naturlig foryngelse, kan styrelsen fastlægge nærmere retningslinjer for anvendelse af mindre afdrifter, bevaring af træer til naturligt henfald og gentilplantning.</p> <p>Hvis en bevoksning er egnet til stævning og vil have naturmæssig gavn af stævning, kan styrelsen fastlægge nærmere retningslinjer for aftaler om foryngelse via stævning</p>
Uforstyrret jordbund på mindst 2/3 af arealet	Jordbunden må højst forstyrres på 1/3 af arealet. Forstyrrelse af jordbunden kan fx være jordbearbejdning eller kørsel i skovbunden med tunge maskiner. Evt. jordbearbejdning skal foretages stribevis og/eller punktvis. Denne jordbearbejdning kan foretages i hele bevoksningen, så længe det samlede areal med forstyrrelse af jordbunden ikke overstiger 1/3 af arealet. Dybe kørespor og traktose skal begrænses mest muligt.
Drift af arealet	<p>Der må ikke anvendes gødning, kemisk bekæmpelse eller kalkning på arealet.</p> <p>Afvandingen af arealet må ikke øges. Eksisterende grøfter må vedligeholdes, men der må ikke etableres nye grøfter eller dræn, ligesom der ikke må foretages oprensning af grøfter, der på tilsagnstidspunktet var tilstoppede. Eksisterende grøfter må ikke uddybes.</p>
Vedligeholdelse af træer og anden beplantning	Arealet skal drives, så karakteristiske og hjemmehørende træarter fremmes. For arealer med Natura 2000-skovnaturtyper skal de karakteristiske træarter for skovnaturtypen fremmes på bekostning af øvrige træarter, når der fældes træer. De karakteristiske træarter for skovnaturtyperne er listet i bilag 6. For arealer der ikke er

	<p>Natura 2000-skovnaturtyper skal de naturligt hjemmehørende træarter fremmes på bekostning af øvrige træarter, når der fældes træer. De naturligt hjemmehørende træarter er listet i bilag 4.</p> <p>Alt dødt træ som findes på aftaletidspunktet, skal bevares til naturligt henfald. Træer med hulheder (spættehuller eller større hulheder) må ikke fældes.</p> <p>Der kan efter ansøgning dispenseres, så døde træer eller træer med hulheder vil kunne fældes, hvis de udgør en sikkerhedsrisiko for mennesker eller bygninger. Træerne skal efterlades på arealet til naturligt henfald.</p>
--	--

Punkt E

Forpligtelser ved tilskud til bevaring af træer til naturligt henfald

<p>Krav til træer, herunder antal og placering</p>	<p>Der skal bevares 5-20 træer pr. ha til naturligt henfald.</p> <p>Maksimalt 50 % af træerne på et ansøgt areal må stå i de yderste 20 m af skoven (skovbryn).</p> <p>Træerne skal have en diameter på mindst 25 cm og skal udgøre en del af kronetaget i bevoksningen.</p> <p>Træerne skal være hjemmehørende (se bilag 3) og for Natura 2000-arealer skal de som udgangspunkt være hovedtræarter for skovnaturtypen (se bilag 5).</p> <p>Driftsaftalen vedrørende hvert enkelt træ ophører når det enkelte træ er helt nedbrudt og ikke længere kan erkendes. Den tinglyste deklaration kan aflyses, når alle træerne er nedbrudte og ikke længere kan erkendes.</p>
<p>Pleje af træer udpeget til naturligt henfald</p>	<p>Træerne må ikke forsætligt skades. Dog kan styrelsen give tilladelse til at op til 25% at træerne kan skades forsætligt.</p> <p>Hvis træerne, som skal bevares, falder ned over hegn, stier, veje, fortidsminder og lignende, må de skæres op i nødvendigt omfang for at kunne skubbes/trækkes til side, men alt træ skal efterlades på stedet til naturligt henfald.</p> <p>Hvis et træ eller dele af et træ udgør en sikkerhedsrisiko for mennesker eller bygninger, kan</p>

	<p>træet efter aftale med styrelsen fældes eller beskæres. Det er en betingelse af, at træet efterlades på stedet. Der bør generelt ikke udpeges træer til død og henfald, der vil kunne udgøre en risiko for færdslen på stærkt befærdede veje og stier.</p> <p>I tilfælde hvor det af skovejeren vurderes, at et træ/en gren ud til offentlig vej eller sti udgør en akut risiko, kan styrelsen kan give dispensation til beskæring eller fældning af træet. Hvis det ikke er muligt at få umiddelbar kontakt til styrelsen kan der søges om efterfølgende lovliggørelse mod dokumentation af behovet for et akut indgreb.</p>
Fredskovspligt	Det er en betingelse for tilskuddet, at arealet pålægges fredskovspligt.
Tinglysning	Af de enkelte træer der ydes tilskud til.

Punkt F

Forpligtelser ved tilskud til etablering af naturlige vandstandsforhold

Krav til forundersøgelsen	Den tekniske forundersøgelse skal omfatte undersøgelser der beskriver tekniske og biologiske forhold af betydning for etablering af naturlige, hævet vandstand, herunder størrelse af det påvirkede areal, påvirkning af jordbundsforhold, topografi, flora og fauna, og evt. påvirkning af tilgrænsende områder.
Krav til etableringsprojektet	Projektet skal helt eller delvist genskabe områdets naturlige vandstandsforhold, gennem at hæve vandstanden.
Fredskovspligt	Det er en betingelse for tilskuddet, at arealet pålægges fredskovspligt.
Tinglysning	Det er en betingelse for tilskuddet, at det indberettede vandspejl er tinglyst.

Punkt G

Fastholdelse af etablerede naturlige vandstandsforhold

Fredskovspligt	Det er en betingelse for tilskuddet, at arealet pålægges fredskovspligt, hvis arealet ikke allerede er fredskovspligtigt. Der må ikke forsætteligt ændres på tilstanden af de hævede vandstandsforhold for følge af aktiviteten under etablerings fasen.
Tinglysning	Det er en betingelse for tilskuddet, at det indberettede vandspejl er tinglyst.

Punkt H

Forpligtelser ved tilskud til rydning af uønsket opvækst

<p>Krav til formålet med rydningen</p>	<p>Rydningen skal have til formål, at:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bekæmpe opvækst af invasive arter (bilag 4), der udgør en trussel mod Natura 2000 skovnaturtyper, • bekæmpe opvækst af invasive arter (bilag 4), der udgør en trussel mod bevaringsværdige egekrat, <p>Rydningen må ikke negativt påvirke skovtilknyttede arter, der er beskyttet efter Habitatdirektivet (Bilag IV-arter), Fuglebeskyttelsesdirektivet eller arter på den danske rødliste.</p> <p>Der ydes ikke tilskud til at bekæmpe arter, som ejer i forvejen er forpligtet til at bekæmpe, eller til arealer, hvor ejer i forvejen har pligt til at rydde opvækst.</p> <p>Der kan søges om tilskud til rydning af samme areal igen 5 år efter, at der sidst blev ydet tilskud til rydning.</p>
	<p>Hvis der forventes opnåelse af en indtægt ved salg af de ryddede effekter, skal dette oplyses i forbindelse med ansøgningen. Nettoindtægten skal fremgå af indberetningen af rydningsaktiviteten.</p>

Punkt I

Forpligtelser ved tilskud til indsats i skove i form af forbedrende tiltag for arter omfattet af Habitatdirektivet, bilag IV

<p>Omfattede arter og arealer</p>	<p>Indsatsen skal være rettet mod skovtilknyttede arter, der er beskyttede efter Habitatdirektivet, Fuglebeskyttelsesdirektivet, eller skovtilknyttede arter optaget på den danske rødliste.</p> <p>Arternes tilstedeværelse på det ansøgte areal skal kunne dokumenteres med eksempelvis udpegningsgrundlaget for et Natura 2000 område, udtalelse fra en kommune, organisation eller andre med kvalificeret kendskab til arternes levesteder.</p> <p>Indsatsen skal bidrage til forbedring af levestederne for de konkrete arter. Der gives ikke tilskud til plantning for hasselmus, fordi den kan søges via ordningen Plant for hasselmusen, der administreres af Naturstyrelsen.</p>
-----------------------------------	---

Bilag 2. Bilag til ansøgning

Punkt a: Alle ansøgninger skal vedlægges

1. Ansøgningskemaet, hvor de påkrævede oplysninger er afgivet
2. Indtegnning af projektarealet i IMK/MiljøGIS
3. Oversigtskort, der viser skovens beliggenhed og arealets beliggenhed i skoven
4. Detailkort der viser arealet i hele sin udstrækning (pdf). Som baggrundskort skal der anvendes et forårs-luftfoto uden blade på træerne. Målestoksforholdet skal ligge indenfor intervallet 1:2.000 til 1:5.000. Eventuelle arealer i projektet med kortlagte Natura 2000 skovnaturtyper, HNV og grøn driftsplan skal fremgå af kortet.
5. Skovkort (med placering af grøfter) og bevoksningsliste
6. Grøn driftsplan for ejendomme med en skovbevoksning på over 100 ha og for ejendomme med en skovbevoksning på over 200 ha, hvis der indgår kortlagte Natura 2000 skovnaturtyper.
7. Kopi af indsendte af tilladelser og dispensationer fra offentlige myndigheder samt kvittering for modtagelse (dog forestår Landbrugsstyrelsen i 2019 høring af skov-lovsmyndigheden.)
8. Eventuel fuldmagt til en konsulent.
9. Eventuel dokumentation for arealer med biotopregistrering.

Punkt b: Ansøgninger om forberedelse til skovgræsning skal desuden vedlægges:

1. Kort med angivelse af placering af hegn, samt oplysninger om elforsyning, antal drikkekopper, drikkevandsforsyning og fangfold. Anvendes færreste, klaplåger eller anden sikring, skal ansøgningen vedlægges oplysninger om dette.
2. 2 direkte sammenlignelige tilbud for udgifter over 50.000 kr.
3. Specificeret budget
4. Hvis mere end 10 % af et fredskovspligtigt areal skal drives med stævning eller skovgræsning. Dispensationsansøgning skal i sådanne tilfælde vedlægges ansøgningen om tilskud, hvorefter der sker samtidig behandling.
5. Natura 2000 plejeplan for relevant Natura 2000 området, hvorefter græsningsform og intensitet skal fremgå planen.

Punkt c: Ansøgninger om ekstensiv skovdrift skal kun opfylde punkt a

Punkt d: Ansøgninger om bevarelse af træer til naturligt henfald skal desuden vedlægges

1. en liste med angivelse af antal træer, træart og diameterklasse. Der kan ikke udbetales tilskud til flere eller større træer end ansøgt.
2. Fredskovrids i form af et kort som viser indtegnning af fredskovspligt areal, hvis arealet ikke allerede er fredskovpligt.

Punkt e: Ansøgninger om etablering af naturlige vandstandsforhold skal desuden vedlægges

1. 2 direkte sammenlignelige tilbud
2. Specificeret budget
3. Fredskovrids i form af et kort som viser indtegnning af fredskovspligt areal, hvis arealet ikke allerede er fredskovpligt.

Punkt f: Ansøgninger om fastholdelse af naturlige vandstandsforhold skal kun opfylde punkt a

Punkt g: Ansøgninger om rydning af uønsket opvækst skal desuden vedlægges:

1. 2 direkte sammenlignelige tilbud.
2. Specificeret budget.
3. Oplysning om, hvorvidt det ventes, at rydningen kan generere nettoindtægter fra salg af det ryddede plantemateriale.

Punkt h: Ansøgninger om indsats i skove i form af forbedrende tiltag for arter omfattet af Habitatdirektivet bilag IV skal desuden vedlægges:

1. 2 direkte sammenlignelige tilbud.
2. Specificeret budget.
3. Dokumentation for arternes tilstedeværelse i form af Natura 2000 udpegnings grundlag eller udtalelse fra kommune eller organisation.

Bilag 3. Hjemmehørende træarter

Liste over hjemmehørende træarter, som bruges i forbindelse med støtteberettigelseskræterier og tilskud til træer til naturligt henfald.

Dansk navn	Latinsk betegnelse
Navr	<i>Acer campestre</i>
Spidsløn	<i>Acer platanoides</i>
Ær (Ahorn)	<i>Acer pseudoplatanus</i>
Rødel	<i>Alnus glutinosa</i>
Vortebirk	<i>Betula pendula</i>
Dunbirk	<i>Betula pubescens</i>
Avnbøg	<i>Carpinus betulus</i>
Bøg	<i>Fagus sylvestris</i>
Ask	<i>Fraxinus excelsior</i>
Skovæble	<i>Magus sylvestris</i>
Skovfyr	<i>Pinus sylvestris</i>
Bævreasp	<i>Populus tremula</i>
Fuglekirsebær	<i>Prunus avium</i>
Vintereg	<i>Quercus petrea</i>
Stilkeg	<i>Quercus robur</i>
Småbladet lind	<i>Tilia cordata</i>

Bilag 4. Uønsket vækst

Arter, der kan optræde invasivt, og hvor der kan søges tilskud om rydning

Dansk navn	Latinsk betegnelse
Urter	
Canadisk bakkestjerne	<i>Conyza canadensis</i>
Japan-pileurt	<i>Fallopia japonica</i> ssp. <i>japonica</i>
Kæmpe-pileurt	<i>Fallopia sachalinensis</i>
Kæmpe-bjørneklo	<i>Heracleum mantegazzianum</i>
Mangebladet lupin	<i>Lupinus polyphyllus</i>
Rød hestehov	<i>Petasites hybridus</i>
Canadisk gyldenris	<i>Solidago canadensis</i>
Sildig gyldenris	<i>Solidago gigantea</i>
Vedplanter – løv	
Arter af bærmispel: almindelig bærmispel, aks-bærmispel	<i>Amelanchier lamarckii</i> , <i>Amelanchier spicata</i>
Hæk-berberis	<i>Berberis thunbergii</i>
Hvid kornel	<i>Cornus alba</i> ssp. <i>Stolonifera</i>
Bukketorn	<i>Lycium barbarum</i>
Glansbladet hæg	<i>Prunus serotina</i>
Gyvel	<i>Cytisus scoparius</i>
Hjortetaktræ	<i>Rhus typhina</i>
Robinie	<i>Robinia pseudoacacia</i>
Rynket rose	<i>Rosa rugosa</i>
Kamtchatka-rose	<i>Rosa kamtchatica</i>
Hvid snebær	<i>Symphoricarpos albus</i> var. <i>laevigatus</i>
Vedplanter – nål	
Arter af ædelgran: Almindelig ædelgran, normannsgran, nobilis m.fl.	<i>Abies alba</i> , <i>Abies normanniana</i> , <i>Abies procera</i>
Arter af lærk: Europæisk lærk m.fl.	<i>Larix decidua</i> ssp. <i>decidua</i>
Arter af gran: Hvid-gran, Sitkagran m.fl.	<i>Picea Glauca</i> , <i>Picea sitchensis</i>
Arter af fyr (Skovfyr undtaget): Klit-fyr, Bjerg-fyr, Østrisk fyr	<i>Pinus contorta</i> , <i>Pinus mugo</i> , <i>Pinus nigra</i> var. <i>nigra</i>
Douglasgran	<i>Pseudotsuga menziesli</i>

Bilag 5. Træarter i skovnaturtyperne

Oversigt over træarter i skovnaturtyperne, jf. Habitatbeskrivelser, årgang 2010 "Beskrivelse af danske naturtyper omfattet af habitatdirektivet (Natura 2000 typer)"

Skovnaturtype	Hovedtræart	Karakteristiske træarter	Eksempler på naturligt forekommende træarter
2180 Skovklit	Hjemmehørende selvsåede træarter (inkl. skovfyr)	Hjemmehørende selvsåede træarter (inkl. skovfyr)	Stilkeg, bøg, skovfyr, bævreasp, dunbirk, vortebirk, alm. røn
9110 Bøg på mor	Bøg	Bøg, rødgran	Bøg, rødgran, vortebirk, dunbirk, alm. røn, stilkeg, vintereg
9120 Bøg på mor med kristtorn	Bøg	Bøg, taks, kristtorn	Bøg, vortebirk, dunbirk, alm. røn, stilkeg, vintereg, taks
9130 Bøg på muld	Bøg	Bøg	Bøg, ask, avnbøg, elm, stilkeg, vintereg
9150 Bøg på kalk	Bøg	Bøg	Bøg, ask, avnbøg, elm, stilkeg, vintereg
9160 Egeblandskov	Stilkeg, avnbøg	Stilkeg, avnbøg, navr, småbladet lind	Stilkeg, avnbøg, navr, småbladet lind
9170 Vinteregeskov	Vintereg, avnbøg	Vintereg, avnbøg, tarmvridrøn, navr	Vintereg, avnbøg, tarmvridrøn, navr, småbladet lind, spidsløn
9190 Stilkegekrat	Stilkeg	Stilkeg, vortebirk, dunbirk, alm. røn, bævreasp	Stilkeg, vintereg, vortebirk, dunbirk, alm. røn, bævreasp
91D0	Birk, skovfyr, rødgran	Dunbirk, skovfyr, rødgran	Dunbirk, vortebirk, skovfyr, rødgran, alm. røn
90E0	Elle- og askeskov	Ask, rødæl, gråel, hvidpil, skørpil, dunbirk, skovelm	Ask, rødæl, gråel, hvidpil, skørpil, dunbirk, skovelm

Bilag 6. Tilskudssatser og tilskudsberettigede udgifter

Arealbaserede tilskud

Indsats	Sats
Skovgræsning jf. § 4	1.480 kr. pr. ha pr. år. Tilskuddet gives i 5 år.
Ekstensiv skovdrift jf. § 5, stk. 1, nr. 1	800 kr. pr. ha pr. år for gammel bøg og eg, og 450 kr. pr. ha pr. år for øvrig skov. Tilskuddet gives i 20 år.
Fastholdelse af naturlig vandstand jf. § 5, stk. 1, nr. 2	300 kr. pr. ha pr. år. Tilskuddet gives i 20 år.
Bevarelse af træer til naturligt henfald, jf. § 5, stk. 1, nr. 3.	35 kr. pr. træ pr. år ved en stammediameter på 25-50 cm. For træer med en stammediameter på mellem 51 og 75 cm ydes et tilskud på 65 kr. pr. træ pr. år. For træer med en stammediameter på over 75 ca. ydes et tilskud på 95 kr. pr. træ pr. år undtagen eg. For eg med en stammediameter på over 75 cm. ydes et tilskud på 125 kr. pr. træ pr. år. Der ydes ikke tilskud til træer med en stammediameter på under 25 cm. Tilskuddet gives i 20 år.

Investeringsbaserede tilskud (engangsbetaling)

Der kan opnås tilskud til projektudgifter, som er nødvendige og direkte relaterede til projektet. Det kan være udgifter til følgende:

1) Anlægsudgifter.
2) Udgifter til køb af materialer.
3) Udgifter til eksterne konsulenter, dog højst 10 pct. af de øvrige tilskudsberettigede udgifter og til en timepris på maksimalt 1.200 kr. Konsulentens udgifter til rejser, kørsel, fortæring og repræsentation skal være indeholdt i timeprisen.
4) Løn til tilsagnshavers personale, der er beskæftiget med projektet, tillagt 15 pct. overhead. Udgifter til løn til tilsagnshavers personale, der er beskæftiget med projektet, er kun tilskudsberettigede, hvis udgifterne ikke normalt finansieres af offentlige institutioner, offentlige virksomheder eller kommunale fællesskaber, og hvis udgifterne kan dokumenteres.
Landbrugsstyrelsen kan godkende andre projektudgifter, end de udgifter, der er nævnt ovenfor, forudsat at Landbrugsstyrelsen vurderer, at de er af væsentlig betydning for gennemførelse af projektet.
For udgifter over 50.000 kr. beregnes tilskuddet alene ud fra det billigste tilbud på baggrund af to direkte sammenlignelige tilbud.

Der kan **ikke** opnås tilsagn om tilskud til følgende:

1) Udgifter, hvortil der gives andre EU-tilskud.
2) Udgifter, hvortil der er modtaget tilskud fra anden offentlig myndighed.
3) Udgifter til køb af brugt udstyr og materiel.
4) Udgifter til leje og leasing af udstyr og materiel.
5) Udgifter til reparation af udstyr.
6) Udgifter til moms, medmindre denne endeligt bæres af tilsagnshaver, jf. artikel 69, stk. 3, litra c, i forordning nr. 1303/2013.
7) Finansierings- og pengeinstitutomkostninger, jf. artikel 69, stk. 3, litra a, i forordning nr. 1303/2013.
8) Advokat- og revisionsomkostninger.
9) Udgifter i form af naturalydelser, som omhandlet i artikel 69, i forordning nr. 1303/2013.
10) Udgifter vedrørende projekter, som tilsagnshaver eller en ejer af arealer i projektet er forpligtet til at gennemføre i medfør af anden lovgivning.
11) Udgifter, som tilsagnshaver har afholdt, inden Landbrugsstyrelsen har givet tilsagn om tilskud jf. § 8.
12) Udgifter til simple genanskaffelser.
13) Ordinære driftsomkostninger.
14) Udgifter, der ikke er specificerede i budgettet.
15) Udgifter til at varetage sædvanlige myndighedsopgaver.
16) Udgifter til eget arbejde.
17) Udgifter til forskning og teknologisk udvikling.
18) Udgifter til køb af dyr.
19) Udgifter til køb af maskiner.
20) Udgifter til markedsføring.
21) Udgifter til køb af køretøjer.
22) Udgifter til vedligeholdelse af tilsagnsareal.
Der kan maksimalt ydes tilskud på 30 kr. pr. meter ved opsætning af hegn inklusiv hegnspassager, rydning af opvækst, knusning af stød og eventuelle spændingsforstærkere til forberedelse til skovgræsning.
Der kan ikke opnås tilsagn om tilskud til udgifter, hvortil der gives andre EU-tilskud eller hvortil der er modtaget tilskud fra anden offentlig myndighed

Bilag 7. Ordforklaring

Begreb	Forklaring
Gunstig bevaringsstatus	<p>En naturtypes bevaringsstatus er gunstig, når:</p> <ul style="list-style-type: none"> - arealet med naturtypen i det naturlige udbredelsesområde er stabilt eller øges - den særlige struktur og de særlige funktioner, der er nødvendige for naturtypens opretholdelse, er til stede og vil være det fremover. - bevaringsstatus for de arter, der er karakteristiske for naturtypen, er gunstig. En arts bevaringsstatus anses for gunstig, når: <ul style="list-style-type: none"> - bestandsudviklingen viser, at arten på lang sigt vil opretholde sig selv - artens naturlige udbredelsesområde hverken er i tilbagegang eller vil blive mindsket - der er og sandsynligvis fortsat vil være et tilstrækkeligt stort levested til på lang sigt at bevare artens bestande
HNV-skov	<p>Københavns Universitet og Aarhus Universitet har udviklet et kort over High Nature Value (HNV) i danske skove. Kortet er lavet ved at samle eksisterende data over arter og indikatorer og viser hvor de mest værdifulde skove for biodiversiteten ligger. Formålet er bl.a. at bruge kortet som prioriteringsværktøj for tilskud til privat skov. Læs mere: http://ign.ku.dk/nyheder/2015/nyt-kort-viser-vores-viden-om-skovenes-naturvaerdier/</p>
Kortlægning	<p>Under forarbejdet til Natura 2000-planerne er en række naturtyper (bl.a. de 10 skovnaturtyper) kortlagt ved en fysisk gennemgang af habitatområderne. Naturtyperne er afgrænset og identificeret, og der er registreret oplysninger om struktur og artsindhold på arealerne. De kortlagte naturtyper kan fx findes i Miljøgis.</p>
Kronedække	<p>Betegnelse for hvor stor en andel af skoven, som er dækket af træernes kroner (set direkte ovenfra eller nedefra). Ved kronedække for en bestemt træart, forstås det areal den pågældende træart dækker af en bevoksning. Kronedækket er ofte angivet i procent af det samlede areal.</p>
Natura 2000-handleplan (Handleplan-myndighed)	<p>Kommunerne og Miljøstyrelsen har udarbejdet handleplaner for Natura 2000-områderne, der følger op på de statslige Natura 2000-planer. Miljøstyrelsen har ansvaret for de dele af handleplanerne, der vedrører de skovbevoksede, fredskovspligtige arealer, mens kommunerne har ansvaret for de øvrige dele af handleplanerne. Kommunerne har ansvaret for handleplanlægning for de skovbevoksede arealer uden fredskovspligt. Den første generation af handleplaner beskriver indsatsen i første planperiode fra 2010 til 2015, dog 2010-2021 for skovbevoksede, fredskovspligtige arealer.</p>
Natura 2000-plan	<p>De statslige Natura 2000-planer fortæller, hvordan hvert af de 246 Natura 2000-områder skal behandles, så tilbagegangen for naturtyper og arter i det enkelte område stoppes. En Natura 2000-plan indeholder en basisanalyse af områdets aktuelle naturtilstand og trusler, mål for naturtilstanden og et indsatsprogram.</p>
Natura 2000	<p>Natura 2000 er et netværk af områder i EU med særligt værdifuld natur. Natura 2000 er en samlebetegnelse for habitatområder og fuglebeskyttelsesområder. I Danmark tales om internationale naturbeskyttelsesområder, som desuden rummer Ramsarområder og består af et eller flere af disse særligt udpegede områder.</p>
Skovnaturtyper	<p>I Danmark er der 10 skovnaturtyper: 2180 (Skovklit), 9110 (Bøg på mor), 9120 (Bøg på mor med kristtorn), 9130 (Bøg på muld), 9150 (Bøg på kalk), 9160 (Ege-blandskov), 9170 (Vinteregeskov), 9190 (Stilkege-krat), 91D0 (Skovbevokset tørvemose), 91E0 (Elle- og askeskov).</p>
Stævning	<p>Betegnelse for en gammel form for skovdrift, som består i en nedskæring af træerne med jævne mellemrum (kort rotation). Driftsformen udnytter, at mange løvtræer har en stor</p>

	evne til at danne nye skud fra stød eller rod. Denne driftsform kan give en stor artsdiversitet af såvel træer som urtevegetation i bunden af skoven.
Tilstandsklasse (arts- og strukturdata)	<p>Tilstandsklassen er udtryk for naturkvaliteten af den enkelte kortlagte naturtype. Tilstandsklassen er beregnet på baggrund af strukturindikatorer og artsdata, som er indsamlet ved kortlægningen. Ud fra strukturindikatorerne beregnes et strukturindeks, og tilsvarende beregnes et artsindeks ud fra de indsamlede artsdata. Hver især fortæller de to indeks noget om de aktuelle livsvilkår og den seneste historie på arealet. Tilstanden er en sammenvejning af de to indeks. Der er 5 tilstandsklasser:</p> <p>I. Høj tilstand II. God tilstand III. Moderat tilstand IV. Ringe tilstand V. Dårlig tilstand</p> <p>Klasse I og II opfylder Habitatdirektivets krav til gunstig bevaringsstatus under forudsætning af, at der foreligger en prognose der siger, at arealet også i fremtiden vil kunne opretholde den høje eller gode tilstand. Tilstandsklasse (inkl. struktur- og artstilstand) for en kortlagt naturtype kan ses i PRIOR. Der er mere information om beregning af tilstand for skovnaturtyperne i Faglig rapport fra DMU nr. 696.</p>
Udpegningsgrundlag	Udpegningsgrundlaget er en fællesbetegnelse for de arter og naturtyper, som findes indenfor et internationalt beskyttelsesområde og som er omfattet af listerne i habitatdirektivet eller fuglebeskyttelsesdirektivet, som forudsætter udpegning af beskyttelsesområder.
Urørt skov	Betegnelse for en skov eller et område i en skov, der fra et bestemt tidspunkt friholdes for træproduktion og aktiviteter som fx plantning og hugst.

Landbrugsstyrelsen
Nyropsgade 30
1780 København V

www.lbst.dk